

NORAS SURASTI NAUJA

Pokalbis su dailininku Leonu Urbonu, kurio darbų paroda atidaroma Čiurlionio galerijoje, Chicagoje

Malonu, kad laisvojo pasaulio lietuvių kultūrinės veiklos ir kūrybinių užmojų jungties negali nutraukti nei žemųjų nuotoliai, nei beribių vandenynų platumas. Rodos, kur Australija, kur Europa, o kur Amerika!.. O vis dėlto ne vien tik laišškai, bet ir knyga, ir muzikos bei dainos plokštelė, ir meno paroda jau tampa nuolatiniiais, būtinais susitikimo ir bendro kūrybinio džiaugsmo akstinais.

Toks pasimatymas ir kūrybinio lobių pasikeitimas yra ir šiandien 7 val. vak. Čiurlionio galerijoje, Chicagoje, kur atidaroma Australijoje gyvenančio ir ten plačiai žinomo mūsų dailininko **Leono Urbono** darbų paroda. Pats dailininkas šiuo metu vieši Jungtinėse Amerikos Valstybėse ir šiandien dalyvaus savo parodos atidaryme Jaunimo centre. Parodos ruošimo įkarštyje ir jos išvakarėse čia Chicagoje sutiktas dailininkas buvo ta proga mūsų užkalbintas.

— Turėjote progos lankyti net trijų žemynų meno galerijose ir betarpiškai pasiekti šiandienę jų meno raidą. Kokia, jūsų manymu, šiandieninė meno situacija Europoje, Amerikoje ir Australijoje?

— Aš nesijaučiu autoritetu šiai situacijai nušviesti. Ypač, kas liečia Ameriką. Dvi savaites yra per trumpas laikas šio krašto menui pažinti, o ir tą laiką praleidau daugiausia šios savo parodos techninių darbų srityje.

Galėčiau tačiau pasakyti, kad greito transporto gaidynėje meninė situacija šiuose kontinentuose šiandien gana panaši. Amerikiečiai, gal būt, daugiau domisi paviršiaus tekstūros žaidimu ir ieško sensacinio išpūdžio, kurdami netikėtas situacijas. Europoje subtilumas, poezija ir monumentalumas vis dar prasimuša. Nauja šalis Australija bando iš abiejų pusių šį tą pasiimti ir nori kurti savo tautinį charakterį. Bent australų kritikai taip galvoja.

— Kaip jums atrodo, ar mes galėtumėm kalbėti apie laisvojo pasaulio lietuvių meną ir ar būtų galima jame ieškoti kokių lietuviams būdingų bruožų?

— Gal tikrai apie pačius lietuvius menininkus laisvajame pasaulyje būtų galima kalbėti, ne apie lietuvišką meną. Menas,

kaip matematika, kaip meilė, nėra nei tautinis, nei tarptautinis. Būdamas nedalomas, visgi jis yra visų, kurie jo siekia.

— Berods, savo kūrybos kelyje esate turėję ir prieš abstraktinį periodą. Įdomu, kokie motyvai lėmė pakrypti į abstrakciją?

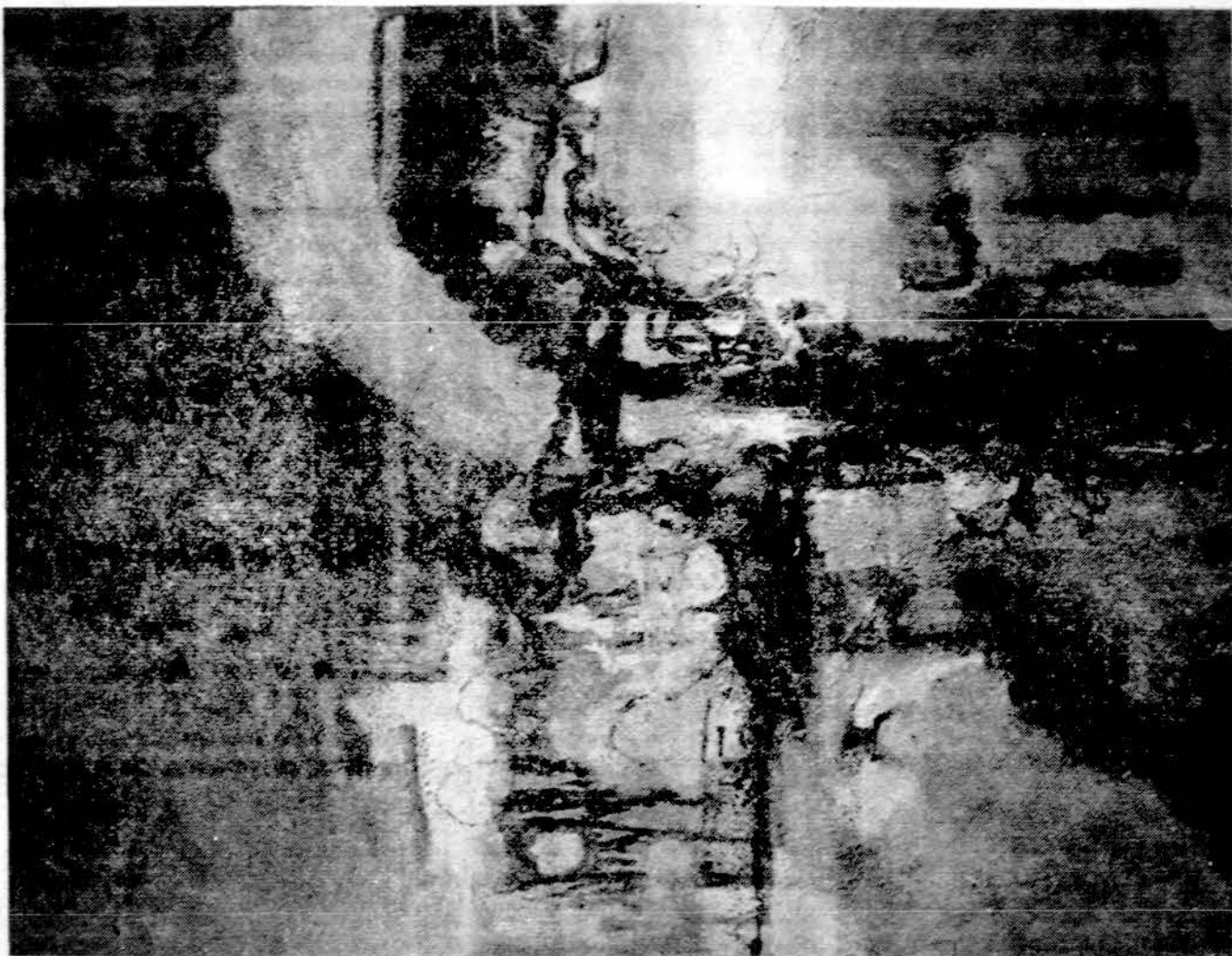
— Tai nėra pakrypimas, tai neišvengiamas kelias, natūrali estetinė raida. Tas, kas žengia meno keliu, netrukus pajunta, kad figūrinis ar abstraktinis menas yra vienas ir tas pats. Abstrakti struktūra yra ta, eilinio piliečio dažnai neįžiūrima paslaptis, kuri duoda tą estetiinę jėgą lygiai figūriniam kaip ir abstraktiam meno kūriniai. Tai yra gaida vaizdinio meno muzikoj.

— Jūsų manymu, kokia yra abstraktaus meno ateitis; ar dar jis nebaigia išsiskirti ir ko galima laukti po abstrakto hegemonijos?

— Atrodo, kad Jūs klausiate, kokia yra aplamai meno ateitis? Nėra abstraktaus meno, yra tikrai menas ir abstraktus meno darbas. Čia reikėtų susitarti ir jį nemašyti. Menas yra didelė upė, kuri nuolat teka ir vingiuoja. Vienas iš tų vingių ir yra abstrakti išraiška, kurią mes dažnai pačia srove palaikome. Menas nėra tikslas, yra kelionė. Atėities nežinojimas šią kelionę padaro įdomią. Gal ir gerai negalvoti, kur menas pasuks. Nejučiom aš kartais pagalvoju, kad menininkas, išbandęs šimtus naujų medžiagų ir jų kombinacijų, patenkintas ar nepatenkintas jų deriniais, neišvengiamai grįš prie tikrojo meno šaltinio — savo pašamonės. Jis gal panorės atidengti įkvėpimo paslaptį ir apčiuopti jo fizinį mechanizmą. Tai neišvengiamai eitų prie lengvesnio ir nuoklesnio kūrybinio darbo. O toliau? Gal būt, supratęs estetinio pajutimo pagrindus, žmogus padarys savo kasdieninį gyvenimą menu ir kitokių jam meno kūrinių nereikės. Gal būt, vieną dieną žmogus pajus, kad, kurdamas meną, tikrumoje jis kuria pats save.

— Mūsų skaitytojams ir meno bičiuliams būtų malonu išgirsti, kaip vyksta Jūsų tapybos visas kūrybinis procesas? Sakysim, prieš pradėdamas paveikslą, ar jau iš anksto turite idėjinę mintį, kompoziciją, spalvas? Ar paveikslas būna daugiau išmąstytas ar improvizuoto kūrybinio proceso rezultatas?

— Mano paveikslas vystosi tapymo metu. Bet kokio formato darbas aš pradėu be eskizo, be iš anksto paruoštos kompozicijos. Su teptuku pabraukimu kyla mintis ir idėjos, atsiranda kūrybinis džiaugsmas. Ir kada esu patenkintas savo darbu, skaitau paveikslą užbaigtą. Prie šitokio kūrimo būdo prėjau palengva, metų bėgyje. Ir šiandien man kiekvienas darbas yra tarsi nauja kelionė į nežinomą šalį. Kuo mažiau daiktų kelionėje pasiimi, tuo lengviau ir maloniau yra keliauti ir toliau pažengti. Menininkas savo kū-

Leonas Urbonas

Iš šiandien 7 val. vak. Čiurlionio galerijoje, Chicagoje, atidaromos parodos

Tapyba

BARBORA RADVILAITĖ SCENOJE

Kelios pastabos, J. Griniaus "Gulbės giesmė" išvydus

AL. GIMANTAS

Nedaug turime istorinių veikalių, pristatančių mums dramoje šviesoje svarbesnius lietuvių tautos praeities faktus. V. Krėvė ir B. Sruoga, tiesa, davė mums keletą iškilų dramų iš Lietuvos kunigaikštisčių ir kiek vėlesnės praeities, bet, visumoje žvelgiant, dar labai daug dėkingų temų laukia mūsų dramaturgų kūrybinių polėkių sužadino. Todėl su nemažai dėmesiu teko sutikti dr. **Jono Griniaus**, beje, nenaudojant, bet prieš šešiolika metų parašytą dramą "Gulbės giesmė", kurią perėmė savaitgalį Detroito ir Londono lietuviams rampos švišon pristatė Hamiltono dramos mėgėjų sambūris "Aukuro".

Kas yra ta "Gulbės giesmė"? Tai, kaip pats autorius aptaria, Barboros Radvilaitės ir Žygimanto Augusto meilės ir jų bendro gyvenimo drama, turėjusi reikšmės jungtinės Lenki-

jos - Lietuvos valstybės viešajame gyvenime, patraukusi nevieno rašytojo dėmesį dėl savo giliai žmogiškų aspektų — dėl meilės, mirties, ištikimybės ir patriotinio jausmų. Prieškariniais laikais matėme panašaus siužeto pastatytą ir lenkišką filmą "Barboros Radvilaitės" vardu. Bet ir tas meninis filmas, šiaip jau simpatyngai pastatytas, nebuvo jau taip labai patraukus lietuvių žiūrovui, nes filmo gamintojai neišvengė nepakankamų tendencijų niuansų.

Tam tikra prasme žvelgiant, dr. J. Griniaus pasirinktoji tema dramai nebuvo jau taip labai dėkinga medžiaga. Juk, jei dramą suprantam kaip literatūros žanrą, vaizduojantį įtemptą veiksmą, nuosekliai vystomą per ei-

lę tarpinių iki paties kulminacinio taško, kartu išryškinant autoriaus užsibrėžtas problemas, tai, aišku, "Gulbės giesmėje" pati centrinė situacija kiekvienam jau yra žinoma, kaip ir jos pradžia, taip ir pati pabaiga. Taigi, tos įtampos, to žiūrovo pririšimo, to laukimo, kas ir kaip toliau bus ir kaip baigsis, kaip tik ir teko pasigesti. Dramoje nemaža moralizavimo, švelnaus sentimentinio ir ištęsto monologų, vietomis virstančių beveik iškilmingu deklamavimu, nebūtinai reikalingo intrigos pynimui ar jau visiems žinomoms kulminacinės viršūnės pasiekimui. Norėtusi tvirtinti, kad pernelyg ilgoka drama, ją sutrumpinus, paliekant daugiau pačios esencijos ir nusikračius ją lydinčio nebūtinio ir nieko naujo netekiančio žodinio perkrovimo, gautųsi žymiai stipresnė, kondensuotesnė ir jau

(Nukelta į 2' psl.)

Jono Griniaus drama "Gulbės giesmė" hamiltoniečių "Aukuro" pastatyme: kairėje — Žygimantas Augustas (A. Stasevičius), dešinėje — Barбора Radvilaitė (L. Verbickaitė) su palydovėmis.

Kertinė Parastė

JAUNIMO KELIAS I KULTŪROS PIRMŪNUS

Nasūs Jaunimo metai eina prie galo, bet tai nereiškia, kad mūsų susirūpinimas jaunimu turėtų nors kiek išblėsti. Priešingai, Jaunimo metai turi duoti naują impulsą mūsų lietuviškojo jaunimo geresniam paruošimui užimti pirmaujančias mūsų tautos kultūrinės ir politinės pozicijas, iš kurių laikas vyresniąją kartą bloškia į neaktyvius rezervus.

Jau buvo aptarti svarbieji normalūs rūpesčiai įvairiais jaunimo ugdymo reikalais. Gal dabar reikėtų dar pasirūpinti ypatingesniais priemonėmis. Mums visada ypatingai rūpės jaunimo kultūrinis paruošimas, ypač jo liuanistinė pusė. Pradžios ir aukštesnis švietimas jau pakankamai sutvarkytas, tačiau aukštojo liuanistinio švietimo problema dar nėra reikiama išspręsta. Buvo iškelta mintis, kad reikia uoliau pasirūpinti didžiųjų lietuviškųjų kolonijų universitetuose įvesti liuanistikos paskaitas, už kurias studentai galėtų gauti kreditus, kas jiems būtų didesnis paskatas jas lankyti. Tuo būdu ne tik jie patys praturtintų savo liuanistinę žinią, bet ir paruoštume naujų mokytojų liuanistinėms mokykloms, ko jau imame stigti. Tai svarbus uždavinys ir jį vykdyti reikia sutelktomis jėgomis ir energija.

~

Tačiau ir ten, kur aukštojo mokykloje yra įvestas liuanistinis kursas, pvz. vasarinis paskaitos Fordhamo universitete, lankytojų skaičius būna gana kuklus ar jo ir visai nepakanka paskaitoms pradeiti. Tai turint galvoje, reikia iš anksto ruošti sudaryti palankesnes sąlygas. Jau gražiai rūpinamasi tokių studijų stipendijomis, ir tai labai patenkins užmojus. Kita lengvata pusė — ieškojimas šeimų, kur tokie studijozai vasaros kursui galėtų nemokamai sušoti, gal net ne tik pastogė, o ir maistas gauti. Jau yra labiau praktusių lietuvių. Gali būti, kad kai kurie ilgesnės savaitės išvyks kur į Europą, gal reikalingas namuose vaikui korepetitorius. Jeigu organizuotai per bendruomenes, per spaudą, per organizacijas tokių šeimų iš anksto būtų ieškoma, galėtų susidaryti apčiuopiamų rezultatų. Tegu dėka tokių pastangų padidės liuanistiką studijuojančių skaičius nors vienu, kitu, ir tai pastangos bus apsimokėjusios.

~

Antras reikalas mums ne-gausiai, tačiau plačiai sugebėjimais pasižyminti tautai, labai svarbu, kad mūsų priu-gančioji karta būtų kuo pla-čiausiai išmokyta. Tik siek-dami mokslo viršūnių ir padėdami jaunajai kartai galimai aukščiau išvystyti savo turi-

mus meno bei kitų sričių ta-lentus, mes, ir nebūdami tokie gausūs, padidinsime savo tau-tos svorį. Reikia džiaugtis, kad apskritai lietuvių jaunimas no-riai siekia mokslo ir tėvai ži-no, kad didžiausia dovana vai-kams — kuo didesnis jų išmok-slinimas. Tačiau, jei JAV tam turimos geresnės sąlygos, ne-galima sakyti, kad tokios są-lagos būtų ir visose šalyse, vi-suose kontinentuose. Čia gali būti svarstoma apie pasikeiti-mą studentais. Pvz. kuri nors Chicago, Clevelando, Detroito, New Yorko lietuvių šeima no-ri, kad jų vaikas geriau pra-moktų vokiečių, ispanų kalbos. Galėtų pasikviesti lietuviuką iš Europos, iš Pietų Amerikos, duodami jam pastogę ir maistą, kad jisai šiame krašte, gi-lindamas savo studijas, kartu atitinkamai padėtų ir šios šeimos jaunajai kartai lavintis.

Yra taip pat pasiturinčių be-vaikių šeimų, kurios gal pano-rėtų taip pagloboti kokią Ka-nados ar kitos šalies mažiau pasiturintį lietuviuką, sutei-kiant jam progos pasisemti daugiau kultūrinio lobių šioje šalyje, o taip pat ir šio krašto lietuvių kultūrinėse įstaigose padidinti savo liuanistinį pa-siruošimą.

~

Sitokie planai nėra utopija. Pvz. vien JAV katalikai 1966 —1967 mokslo metams atsikviečia į šeimas 200 užsienie-čių studentų ir moksleivių. Ši programa JAV katalikų yra vykdoma jau 15 metų ir per tą laiką turėjo laimėti net apie 2,000 užsienio studentų atvyk-ti metams į JAV ir apsigyven-ti šeimose.

Lietuviškos kultūros šilta-daržiuose išauklėtas mūsų ne-gausios tautos jaunimas yra mums taip svarbus tautos atei-ties egzistencijos kelyje, kad mes negalime palikti, neišban-dę nei vienos galimybės. Šiems darbams tenka jau iš anksto ruošti, kad būtų su-silaukta kokių nors laimėjimų. Kur tokios galimybės susida-ro, jas turėtų apsvarstyti lie-tuvių bendruomenės apylinkės. Taip pat įvairios mūsų jauni-mo organizacijos galėtų pas-varstyti galimybes savo idė-jos broliams šioje srityje pa-ramą organizuoti. Parodant reikiamą energiją, net ir to-kie dalykai, kurie pirmu pa-žvelgimu atrodytų netaip mus uždegantieji, gali atnešti ne-lauktai gerų rezultatų.

~

Įvairių šalių lietuvių jauni-mas yra mums taip mielas ir brangus, kad turime apsvar-styti ir išbandyti visas prie-mones, padedančias jų švieti-mui ir liuanistiniam auklėji-mui, ypač tų, kurie turi sun-kesnes gyvenimo sąlygas ir mažesnes galimybes. J. Pr.

Šiame numery:

- Jaunimo kelias į kultūros pirmūnus.
- Pokalbis su dail. Leonu Urbonu.
- Barboros Radvilaitės scenoje.
- 1966 metų Nobelio literatūros premijos laureatai.
- Poezija, kuriai neįmanoma pasenti.
- Henriko Radausko eilėraščiai.
- Oskaro Kolbergo "Litva".
- Leidžiama M. K. Čiurlionio monografija.
- Dailininko Pautieniaus paroda Rochesterėje.
- Nauji leidiniai.
- Kultūrinė kronika.
- Spygliai ir dygliai.

(Nukelta į 2 psl.)

NORAS SURASTI NAUJA

(Atkelta iš 1 psl.)

rybinę kelionę nori surasti nauja, dar nepatirta ir, visa tai įpavidalines, kitiems perduoti. Prieš akis seną ekskizą pasidėjus, sunku ką nors nauja patirti. Atsiranda galvojimo dvilypumas. Man atrodo, kad kūryba turėtų būti tiksliai džiaugsmas, kur kūnas galėtų ir pavargti, bet siela tiksliai atsigausti. Kūrybiniam procesui pagyventi dar nėra jokių formulių išgalvota. Meno istorijos studijavimas ar kritikų pasisakymai irgi nedaug padės. Pastangos tėra vienintelis kelias. Darbas ir savęs stebėjimas veda prie gilesnio pažinimo, ir tuo kūrybinis procesas lengvėja. Pagaliau paaiškėja, kad kuo trumpesnis laikas tarp kūrybinio impulso ir meno darbo formulavimo, tuo sėkmingesnis ir gyvesnis yra rezultatas. Vieną idėją realizavus, kita greitai gimsta, ir taip ryškėja takai į gilesnius pasąmonės sluoksnius. O ten, atrodo, yra neišsami menų lošynai.

— Ar galimi atskirų tautų saviti meno bruožai šioje epochoje?

— Į jūsų klausimą tiesioginio atsakymo neturiu, o gal ir jo iš viso nėra, nes juo jūs paliečiate tris skirtingus dalykus: menininką, meno darbą ir kūrybą (estetinę ekstazę).

Kol tautos sąvoka egzistuoja, istorikai suras ir priskirs kiekvienam menininkui tautinius bruožus. Iš tematiškos ir mediagų pasirinkimo meno žinovai irgi skirstys menininkus į tautines grupes.

Kas liečia patį kūrybinį jausmą, tą dvasinį pakilimą kūrėjo ar žiūrovo smegenyse, psichologai ir neurologai galvoja kad

tai nuo tautybių ar rasių nepriklauso.

— Kurie, Jūsų vertinimu, būtų ryškiausi šių laikų pasaulio ir mūsų lietuviai dailininkai?

— Liečiant dailininkų vertinimą, aš esu labai skeptiškas. Pagal ką galima dailininką vertinti? Pagal jo išgarsinimą, populiarumą, darbų skaičių, gal jų dydį, laimėtas premijas, ar jo turtingumą? Šiuos taškus sudėjus, aišku, Picasso visus nušėstų. Iš paliktų pėdsakų savime tuoj matyti, kada dramblys, kada žiurkė praėjo. Lietuvių dailininkų tarpe lyg ir nesimato mamuto, kuris savo žingsniais drebintų pasaulį. Yra eilė pasižymėjusių dailininkų, bet kas už kurį aukštesnis, nebandyčiau spręsti.

— Kokie yra Jūsų kūrybiniai užsimojimai artimoje ir tolimesnėje ateityje?

— Šis klausimas turi dvi šakas: viena — kūrybinė veikla, o kita pati kūryba. Jos skamba panašiai, bet yra du skirtingi dalykai. Kalbant apie kūrybinę veiklą, dabar aš organizuoju tris individualines savo parodas: vieną Chicagoje, kitą kiek vėliau — Clevelande ir trečią — New Yorke. Grįžtant Australijon per San Francisco, tinkama galeriją radęs, bandysiu susitarti rengti parodą ten kada nors vėliau. Šiai parodai darbus iš Rydnėjaus vėliau prisiųsiu. Toliau man ateityje Europa būtų mano pasirodymų taikynės. Bet kol kas konkrečių žingsnių dar kryptimi dar nepadariau.

Kas liečia pačią kūrybą — skulptūrą jau man seniai rūpi. Aš šiuo, po tam tikro laiko šiai pagundai pasiduosiu. Žinau, kad tapybos ir toliau nepamesiu, bet skulptūrą taipgi praturtins mano kūryba.

Dailininkas Leonas Urbonas savo ateljė

1966 METŲ NOBELIO LITERATŪROS PREMĖJOS LAUREATAI

KUN. DR. P. RAGAZINSKAS, Kolumbija

Šių metų garsioji Nobelio literatūros premija suteikta dviem rašytojams: Nelly Sachs ir Samuelio Joseph Agnon'ui. Lau reaty vardai beveik negirdėti, reikia manyti, kad net labai dideli literatūros istorijos žinovai turėjo pavartyti žodinio meno enciklopedijas, norėdami praturtinti savo atmintį naujomis pavardėmis ir jų keistais veikalų pavadinimais. Bet kaip ispanai, būdami labai praktiški, sako "el saber no ocupa lugar" — naujam žinojimui nereikia naujų namų statyti, — tad ir šitai apsimoka... Juk tam ir dirba Švedijos garsioji Mokslo akademija...

Net ir tokia plati vokiečių literatūros enciklopedija "Lexikon der Weltliteratur im 20 Jahrhundert" nedaug ką apie naujus "nemirtinguosius" tepasakė. Matyt, kad ir ji nenumatė jiems tokios garbės.

Nelly Sachs gimė 1891 m. gruodžio mėn. 10 d. labai tradicinėje žydų šeimoje, Berlyne. Dar jauna būdama, jau reikėsi lyrikoje. Net visas psalmes mokėjo mintinai. Verkdamas skaitydama Jeramijo raudas.

1940 metais, kaip žydė, buvo išgelbėta iš jos laukiančio tragiško likimo — mirties švedų rašytojos, Nobelio laureatės, iki šiol dar nepraradusios literatūros karalienės titulo, Selmos Lagerloef. Nelly Sachs apsigyveno Stockholme, taip pat labai kukliai kaip ir Berlyne, liko niekam nežinoma, nepastebėta. Išmokusi švedų kalbos, pradėjo

versti švedų lyrinis kūrinis į vokiečių kalbą. Tik 1947 metais pasirodė jos pirmasis lyrikos tomas švedų kalba "Mirusio pastogėje".

Iš pirmųjų Nelly Sachs kūrinių tuojau buvo galima susidaryti įspūdį, kad jos kūryba ribosis tik kasdienybės plotme, siauros aplinkos gyvenimo aprašymais, sielosios savo tautos — žydų likimu ir noru tame likime įžiūrėti viso kosmoso bruožus.

Taip ir buvo. Tokia ji liko ir vėlesnėje savo kūryboje, kuri vystosi siauru gyvenimo keliu,

Samuel J. Agnon

nepajėgdama pakilti į platesnius horizontus...

Visi Nelly Sachs raštai yra persunkti Senojo Testamento dvasia, psalmių ritmu, senais ir naujais savo tautos persekiojimais, koncentracijos lageriais, bėgimais, tėvynės netekimu, net vietomis perdėta melancholija ir pesimizmu.

Dar vėlesni Nelly Sachs kūriniai, kaip "Niekas nežino ateities", "Prakeikimas ir pasigailėjimas" jau labiau šviesesnėmis spalvomis piešia savo tautos tragišką ir nori lyrinėje formoje žydų tautos likimą įjungti ir jį sutapdinti su visos žmonijos likimu.

Nelly Sachs lyrika yra itin individuali, daugiau asmeniškų išgyvenimų persunkta, bet jaučiama pastanga visa tai apvilkti kosminiu charakteriu. Poetė savo lyrinio vaizdingumo nori viską išdėnuoti, nori asmenišką tragišką paversti visos savo tautos tragiškumu ir padaryti jį žinomu visam pasauliui. Tai jos poezijos credo.

Samuelis Joseph'as Agnon'as gimė 1888 m. Tel - Avive, žydų emigrantų šeimoje. Jo talentas vystosi epiniame žanre, kur jis išreiškia labai gražia, klasine hebrajų kalba žydų tautos lūkesčius, jos naujas pranašystes, jos mesianiskus nusi-teikimus...

Samuelio Joseph'o Agnon'o kūrybai turėjo labai daug įtakos Nobelio literatūros laureatas Tomas Mannas. Kartais pastarojo ironiški posakiai meistriškai įpinami ir į naujojo laureato raštus.

Siemietinis literatūros laureatas daugiausia nori išpasakoti savo tautiečių — žydų gyvenimą Artimųjų Rytų kraštuose. Jo tematika neišvengia biblinės įtakos bei jos pamėgdžiojimo, kronikinio stiliaus, talmudinių papročių. Moderniam žmogui kartais net įdomu sužinoti tautos, turėjusios dieviškos misijos privilegiją, praeities prisiiminimų interpretavimus ir norą realizuoti visa tai tik atitraukta nuo realybės pasaulio: poezijoje, lyrikoje, kartais net epe. Tai ir yra labai ryškus pavyzdys Samuelio Joseph'o Agnon'o kūryboje.

Naujojo laureato pirmasis veikalas "Agadda — Talmudo legendos", kur jis su bibrone ironija žiūri į savo tautiečių gyvenimą, vykstantį mažuose Palestinos kaimuose.

Visi Agnon'o veikalai iki šiol išversti į 15 kalbų. Jie beveik visur ir visose kalbose pasirodo dviejose tomuose: "Pamaldžių bendruomenėje" ir "Jis taps kuprotas".

Skaitant tas visokias žinias apie naujus Nobelio literatūros premijos laureatus, kyla klausimas, ar jie tikrai nusipelnė tokios garbės? Sunku pasakyti. Jau kelios dešimtys metų, kai Stockholmo Karališkoji akademija sodina literatūros genijus

Nelly Sachs

į Parnaso viršūnę, o tačiau literatūros istorija neretai juos gana greit pamiršta. Ar labai daug žinome, sakysim, apie 1963, 1964, 1965 metų literatūros laiminguosius? Jie pasitenkino tik sensacine garbe. Dažnai kaip tik iškyla tie nežinomi, kurie buvo palikti to Parnaso papėdėje. Ar nebus ir ši kartą taip... Žmogiški sprendimai visuomet yra gana relatyvūs, nors jie diktuojami ir skelbiami mokslo akademijų vardu.

Gal viskas taps tik labai gražia ironija, kuri miršta, įteikus šiuo kartu kiekvienam laureatui 25,000 dolerių...

BARBORA RADVILAITĖ MŪSŲ SCENOJE

(Atkelta iš 1 psl.)

tuo pačiu daugiau vientisinė.

Kaip aukuriečiams pavyko nelengvo veikalo įvilkinas į sceninį rūbą? Režisierė Elena Dauguvietytė — Kudabienė, su savo didžia dalimi jaunais mėgėjais dirbo daug ir sunkiai. Veikalas tikrai didelis, reikalaujantis nemažų pastangų, skonio ir sceninės kultūros. Tad ir spektaklio aktorai savųjų gabumų ribose vieni mažiau, kiti daugiau, bet visi nuožirdžiai stengėsi laikyti dramą meninės tikrovės lygyje.

Scenoje pati E. Dauguvietytė — Kudabienė, Bonos, Žygimanto motinos rolėje, aišku, sau lygių partnerių neturėjo. Kiti svarbiausius rolių atlikėjai: Žygimantas Augustas — A. Stasevičius, Barbora Radvilaitė — A. Žylvytienė, M. Radvila Juoda-

sis — R. Kontenis, M. Radvila Rudasis — K. Bungarda, Džiergovskis, arkivyskupas, primas — A. Ulbinas, Macijevskis, vyskupas, kancleris — V. Panavas, skyrėsi nuo likusios kolektyvo dalies gilesne savo vaidmenų interpretacija ir įsijautimu.

Dekoracijos pieštos dail. A. Trumpicko, grimas — S. Ilgūno, rūbai — A. Matulienės ir butaforija — A. Volungienės. Rūbai, jei jie buvo pakankamai autentiški vaizduojamajam laikotarpiui, buvo puošnūs ir teigiamai prisidėjo prie spektaklio bendrojo apipavidalinimo.

Visumoge žvelgiant, J. Griniaus "Gulbės giesmė" yra pozityvus įnašas nepretenzingoje mūsų teatro scenoje.

Pora scenų iš Jono Griniaus "Gulbės giesmės", kurią praeitį savaitę Detrote suvaidino Hamiltono (Kamada) dramų mėgėjų sambūris. Dešinėje — Maciejevskis, vyskupas, kancleris (V. Panavas), kairėje — Žygimantas Augustas (A. Stasevičius) su savo motina Bona (E. Dauguvietytė — Kudabienė).

P. ŠILEIKIS, O.P.
Ortopedas, Protėistas
Aparatų-Protezų Med. bandai, Spec. pagalba kojomis (Arch. Supporta) ir t. t.
ORTHOPEDIOS TECHNICAL LAB.
2550 W. 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel. Prospect 6-5084
Val. 9-4 ir 6-8, Seštad. 9-1

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLES LIGOS
PRITAİKO AKINIUS
2558 West 63rd Street
Val. kasdien 10-12 val. ir 7-9 v. vak. Seštadienis 10-1 val. Trečiadienį uždaryta. Ligonius priima susitarus.
Ofiso telefonas: PR 8-3229
Res. telefonas: WA 5-5076
Rez. tel. 239-4683

DR. K. G. BALUKAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLES LIGOS
PRITAİKO AKINIUS
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
Pirmą ligonius pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti HU 8-3222

DR. S. BIEŽIS
CHIRURGAS
Valandos: Kasdien nuo 1 iki 3; trečiadienis uždarytas. Antradienis ir penktadienis vak. nuo 1 iki 5 val.

DR. VL. BLAZYS
PLAUČŲ IR VIDAUS LIGOS
2801 West 63rd Street
Kampus 63-008 ir California
Val.: kasdien nuo 6-8 val. vak. Seštad. 2-4 val.
Trečiad. ir kitu laiku pagal sutartį
Ofiso tel. 474-4043
Rezid. tel. Walbrook 5-3048

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapimo takų chirurgija
Tel. 695-0533 — Elgin
425 N. Liberty Street
Route 25, Elgin, Illinois

PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val.: pirm. ketv. 1-4, vakar. 7-9, antr. penktad. 1-5, treč. ir šešt. tik susitarus.
Tel. ofiso HE 4-5758; rez. HI 5-5255

DR. S. IR M. BUDRYS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAJ
Bendra praktika ir Alergija
2751 West 51st Street
Valandos: pirmad. antr. ketv. 2-9 val., penktad. 10 v. r. iki 9 v. vak. Seštad. 10 v. r. iki 1 v. popiet. Ligonius priima pagal susitarimą.
Ofs. 735-4477; rez. PR 8-0960

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR FMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BLDG.
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą.
Rez. GI 8-0673

DR. W. M. EISIN-EISINAS
Akusherija ir moterų ligos
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2870
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti MI 3-0001

Ofiso HE 4-1414, Rez. RE 7-6867
DR. B. GAIZIONAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė akusherija ir moterų ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 1-5 ir 6-8 val. vak. Sešt. 12-3 v. p. p. Trečiadienis uždaryta.

Ofiso tel. PR 8-2220
Namų — rez. PROspect 8-9081
DR. JANINA JAKSEVIČIUS
J O K S A
GYDYTOJA IR CHIRURGE
2656 West 63rd Street
Pirmad., antrad., ketvirt. ir penkt. nuo 1 iki 1 val. ir nuo 4 iki 7 v. v. Seštad. nuo 1 iki 4 val.
Ofs. PR 6-6022 Rez. PR 8-6960

DR. E. JATULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika
2815 W. 71st Street
Ofiso val.: kasdien nuo 6 iki 9 v. v. Sešt. nuo 9 iki 12 val.; arba susitarus.

Tel. ofiso PO 7-6000, rez. GA 3-7275
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val.: kasdien nuo 1-4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiad. ir šešt. uždaryta.

Tel. GROvehill 6-1595
DR. ALDONA JUSKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE
PRITAİKO AKINIUS
8058 So. Western Ave.
Chicago, Ill. 60620
Valandos: nuo 12-12 ir 7-9 v. v. pagal susitarimą. Išklyrus trečiadienis uždaryta.

Ofiso ir buto tel. OLYmple 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Val. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiad. ir šeštad. tik susitarus.

Ofiso 585-2525 Rez. TR 3-0281
DR. ALG. KAVALIŲNAS
VIDAUS IR KRAUJO LIGOS
5540 So. Pulaski Road
Pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 2-4 ir 6-9 v. pagal susitarimą.

Tel. RELiance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvis gydytojas)
3925 West 59th Street
Val.: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. 12-4 v. p. p. 6-8 val. vak. Seštad. 12-4 val. trečiad. uždaryta.

Tel. ofiso ir buto OLYmple 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero
Kasdien 1-5 val. ir 6-8 val. vak. Išklyrus trečiadienis ir šeštadienis 12 iki 4 popiet.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KEDIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Pirmad., antrad., ketvirt. ir penkt. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6-8 val. vakare. Trečiad. nuo 11 val. ryto iki 1 val. p. p. Seštad. 11 val. ryto iki 3 val. p. p. Ofiso tel. RE 7-1168 Rez. tel. 239-2919

DR. MARIJA LINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
2817 West 71st Street
Telefonas HElock 6-3345
(Ofiso ir rezidencijos)
Valandos pagal susitarimą
Ofiso PR 8-7773 Rez. PR 8-4752

DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Valandos: pirmad., ketv. 5-8 val. antrad. ir penktad. 1-4 v. Pirminėje tik susitarus.

Ofiso HE 4-1818 Rez. PR 8-9601
DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė — vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. vak. Sešt. 9 v. r. — 2 v. p. p.

DR. JULIA MONSTAVIČIUS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
Vidaus ligos
10748 S. Michigan, Chicago 28, Ill.
Telef. ofiso: Fullman 5-6766 Namų BEverly 8-3946
Priėmimo val.: Kasdien 8-8 p. p. Seštad. 1-3 po p. Treč. Ma-via

DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. ofiso PR 6-7800; Namų 925-7697
SPEC. VIDAUS LIGOS
5159 South Damen Avenue
Valandos: 1-9 val. p. p. Išklyrus trečiadienį
Tel. 423-2660

DR. E. RINGUS
RENTGENOLOGAS
9760 S. Kedzie Ave.
Val.: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. 8 v. r. iki 9 v. v. Treč. ir šešt. 8 v. r. iki 3 v. popiet.

DR. ZIGMAS RUDAITIS
SPEC. ORTHOPEDIJOS LIGOS
2745 West 69th Street
Prieš Šv. Kryžiaus ligoninę
VAL.: pirmad., antr., ketv., penkt. nuo 9 iki 11 v. ryto ir nuo 6-8 v. v. Seštad. nuo 2-4. Trečiadienis ir kitu laiku susitarus telefonu: Telef. REPUBLIC 7-2290

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.
Tikrina akis ir prietaiko akinus, keičia stiklus ir rėmus
4455 S. California Ave., YA 7-7381
VAL.: 1 v. p. p. iki 8 v. v. kasdien, trečiadienis uždarytas; Seštadienis nuo 10 v. r. iki 1 val. popiet.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ PUSLES IR PROSTATOS CHIRURGIJA
Ofisas 2454 West 71st St.
Val. antrad. nuo 2-5 popietų ketvirtad. nuo 6-8 vak.
Ofiso telefonas: 776-2880 Rez. telefonas: PR 9-6730

DR. ALDONA ŠIMKUS
AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA
PRITAİKO AKINIUS
15542 S. Cicero, Oak Forest, Ill.
Kabineto tel. 687-2020
Namų tel. 839-1071
Vizitai pagal susitarimą.

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. RELiance 5-4410
Rez. tel. GROvehill 6-0617
Valandos: pirm. ir ketv. nuo 12 iki 2 v. p. p. ir nuo 7 iki 8 v. v. antr. ir penkt. nuo 12 iki 2 v. p. p. ir vakarais pagal susitarimą.

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas. 2750 West 71 Street
Telefonas 925-8296
Valandos: 2-8 v. v., penkt. 10-12 v. r., 2-8 val. vak. Sešt. 1-4 v. v. Sekmad. ir trečiad. — uždaryta.

Rez. tel. WA 5-3098
DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR MOTERŲ LIGOS
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PROspect 8-1223

Ofiso val. Pirm., antr., treč. ir penkt. nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8 v. v. Seštad. 2-4 v. popiet. ir kitu laiku — pagal susitarimą.
Of. tel. HE 4-2123. Namų GI 6-6199

DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Pirminėje ligonius tik susitarus.
Val. 2-4 p. p. ir 6-8 v. v. Treč. ir šeštad. uždaryta.

Telefonas — GROvehill 6-2823
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
2524 West 69th Street
Valandos: 1 iki 4 ir 6 iki 8 v. vak. Seštadienis 1 iki 4 val. Pirmad., antrad. ir trečiad. uždaryta

Tel. PROspect 6-9406
DR. ONA VASKEVIČIUS (VASKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6648 S. Albany Ave.
Val. pirm., antrad., ketv. 6-8 v. vak.; penkt. ir šeštad. 2-4 popiet. Kitu laiku pagal susitarimą.

Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-3150
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Val. 2 iki 4 v. p. ir 7 iki 8 v. v. Treč. ir šeštad. pagal susitarimą.

Ofiso tel. 767-2141. Namų 626-4650
DR. PETRAS ZLOBIA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6449 So. Pulaski Road
Val.: pirmad., antrad., penktad. 1-4 ir 6-8 v. v.; ketvirtad. 5-8 v. v.; šeštad. 10-2 v.

POEZIJA, KURIAI NEIMANOMA PASENTI

Visą Radausko kūrybą vienoje knygoje peržvelgus

Henrikas Radauskas, EILĖRAŠČIAI, MCMLXV. Išleido Vytas Saulius, Tiražas 500 egz. Knyga kietai įrasta, 238 psl., 8½x5½ inč. formato, kaina \$5.00, gaunama "Drauge".

Henrikas Radauskas mūsų poezijoje stovi nušaliai. Jo poezija be grandiozinių šūkių, be šilto emocialumo ir be mistifikacijų (kurias ypatingai mėgsta aiškinti literatai) patraukia mažiau skaitytojų dėmesį, negu kiti, nors ir mažiau talentingi poetai. Toks paprastai visų esetų likimas. Nei vesdami, nei mokydami, nei gaudindami ir net neaiškindami, kodėl "eilėraštis gimsta — kaip vėjas — iš nieko", jie stovi ne taip tiesiai prieš skaitytoją, kalbėdami jam, bet daugiau šalia ir ne taip labai arti. Jų santykis su skaitytoju panašus, daugiau į elegantišką kvietimą pažvelgti į tūkstančius tikrovės variacijų ir mažiau į emocinį šauksmą, pasiekiantį skaitytoją tiesesniu ir primityvesniu keliu. Gal dėl to mums nelengva priimti Radauską tokį, koks jis yra. Vis norisi jame ieškoti paslėptų dalykų — filosofijos, tragikos, simbolizmo... gal ir kokio neišaiškinto "message". Mūsų poezijoje, stipriai nudažytoj emocialumo ir turtinėj įvairiais "credo", Radauskas, kuris mato "lietų bėginėjantį stiklinėm kojom" ir girdi, kaip "obuoliai, rausvi kaip kūdikiai, žemėj sudužę baisiai klykia" ir kurio noras yra praėti per gyvenimą, lengvai paliečiant šias trapias miniatiūras, mūsų poezijoje retas ir gana egzotiškas paukštis.

Išėjęs po poezijos apžvalgis rinkinys "ŽAIBAI IR VĖJAI" duoda panoraminį žvilgsnį į Radausko kūrybą ir jos evoliuciją. Esmėje ji nedaug keičiasi. Pirmajame rinkinyje, "Fontane", poeto žvilgsnis sutoja prie didelio geltono lapo, gulincio ant cementinės urnos ir dviejų kranksinčių, nežinia kodėl, varnų. Šis mažas rudens fragmentas, poetą supančios tikrovės nuotrauka, gerai iliustruoja jo kūrybos linkmę. Retai kas taip jautriai pažįsta daiktų formas ir spalvas. Kasdienybės detalės tampa gyvos ir žaismingos, daiktai matomi skirtingoj, naujojo šviesoj, įgauna naujas galimybes, už jų besislepanti nuotaiškai išryškėja vos pastebimosios priemonės. Taip ant stalo besisjuokiantis mėtinis saldainis pabrėžia ryto giedrumą ir lengvą ironiją paliečia stoties būdotoją (Rytas geležinkelio stoty) ir viny daugiau pasako apie negrįžtančią vasarą negu ašaros (Krautuvėlės pardavėja). Tačiau matyti tikrovės detales ypatingoj šviesoje yra aplamai poetinės intencijos privilegija. Radauskas išsiskiria tuo, kad jis neremka jį pirmoj eilėj tam, kad išreikštų savo vidutinį, emocinį pasaulį, kaip tai daro romantikai, arba tam, kad išryškėtų mintis, kaip randame idėjomis besidominčiuose poetuose. Viename iš rinkinio "Strėbė danguje" eilėraščių randame tai, kas prilygsta raktui į jo kūrybinį pasaulį:

Many
Taip pat atsimuša kėlnai ir upės,
Ir supas paukštis, aut šakos
nutūpęs,
Ir plaukia žydros žuvis vandeny
Manosios sielos..... (Sapnas)

Šie tikrovės atspindžiai Radausko poezijoje yra vieno momento magika, trapi ir greitai praeinanti, ir ją lengva nužudyti su per daug žodžių. Todėl jis, kaip retai kas, išbaigia savo eilėraščius, juos šlifuoja ir skrupulingai vengia bereikalingo žodžių žaismo ir spalvų pertiršinimo. Daugiausia dėl šios bekompromisinės savės kontrolės Radauskas ir palaikomas "šaltu" poetu. Nekalbant jau

ILCNA GRAZYTE

apie tai, kad "šilti" ir "šalti" poetai yra vien tik skaitytojo temperamento klausimas ir neturi nieko bendro su poezijos įvertinimu, Radausko sugebėjimas atmesti viską, kas yra nereikalinga (nors ir neblogai skamba), jo pasitikėjimas skaitytoju atrasti už tikrovės atspindžio tikrovę ir ištikimumas savo individualiam stiliumi, kaip tik ir yra jo poezijos geriausias bruožas.

"Žiemos daina" tęsia poeto žaismą šiuo įvairiaspalviu gyvenimo spektru, bet keičiasi spalvos ir garsai, ateina nauji motyvai. Miniatiūros pavirsta peizažais. Kur kas daugiau čia sutinkame fantastinio elemento (ir ypatingai poezijoje - prozoje) — daugiau egzotinių, dažnai surrealistinių poetinių įvaizdžių. Mechaniškas angelas apvelka miglom šalančias kariatas (Mechaniškas angelas); "vėsaus vidudienio violončelė / klavams per veidus plaukė kaip lietus" (Žiemos pradžia); Venera ir fioletinis Arlekinas pakei-

čia anksčiau sutinkamus pilkos kasdienybės atsuvus, kaip pvz. "Patefona", šilta arbata ir koloratūrinį sopraną mėgstanti poną.

Dar daugiau surrealistinių ir fantastinių elementų naujausiose Radausko eilėraščiuose. "Žaibai ir vėjai" skyriuje. Sapnas ir realybė įsiliesia vienas į kitą, muzikos ir tapybos elementai bando pavirsti žodžiais, praieities mitai apvelkami šiandienos rūbais. Poeto mėgstami angelai dabar šypsosi po sidabrinėm kaukėm. Rudens peizažas toli nuo geltono lapo, gulincio ant cementinės urnos — "Po rudens medžių" jungia išorinę ir vidutinę tikrovę, sapną ir pasamone:

Jis ejo plyštančiais sapnų
kanalais,
Sapnavo tylą, virstančią į liepsną,
Sapnavo liepsną, šliaužančią per
lauką,
Geltoną, žiaurią, bailią, kaip
kareivį.
Liepsna, pasiekus vandeni, pavirto
Zuvim ir žaisdama iširpo jūroj.

Pavasario žaidimas yra "Kur sidabro audros labirinte / Groja smuikais ir fleitom Vivaldi"

Leonas Urbanas

Tapyba

OSKARO KOLBERGO „LITVA“

Žymiausias senosios kartos lenkų etnografas ir folkloristas Oskaras Kolbergas (1814—1890) surinko labai daug lenkų folkloro, kurio daugumą išleido dar gyvas būdamas serijoje "Lud". Dabar Lenkų tautotyras draugija iš naujo leidžia labai stropiai surinktą jo visų raštų rinkinį, kurio 53 tomas paskirtas Lietuvai. Nors Kolbergas lietuviškai nemokėjo (tai jis pats prisipažįsta viename savo laiške J. Karlovičiui, 1877. VI. 1), tačiau lietuviškais tautosakos klausimais jis domėjosi. Varšuvoje lietuviškais klausimais jį informavo Kajetonas Niezabitauskis ir Pranciškus Zatorskis. Jam padėjo teikdami medžiagą kun. Liuc'jonas Godlevskis ir ypač Mykalojus Akie-laitis. Pats Kolbergas išleido lietuviškų dainų rinkinį *Piesni ludu litewskiego* (1879), kuriame yra 76 dainos, jų tarpe 62 su melodijom ir visos su lenkiškais vertimais. Šiame darbe jam padėjo kun. Jonas Narkevičius ir žinomas kalbininkas ir etnografas Jonas Karlovičius, kuris gerai mokėjo lietuviškai (buvo gimęs 1836 m. Subartonyse, Merkinės par.), tačiau savo darbus rašė lenkiškai. Kol-

DR. JONAS BALYS

bergas su juo susirašinėjo daugelį metų.

Šiame tome mes randame kur kas daugiau tautosakinės medžiagos, negu buvo paskelbta anoj dainų knygelėj. Ji paina iš pasilikusių Kolbergo rankraščių. Dainų yra per 250, didžioji dalis su melodijomis, nors tekstai dažnai tėra užrašytas tik pirmas posmas. Užrašymo vietos irgi ne visados nurodytos. Pilni dainų tekstai dabar šiame tome gana tiksliai išversti lenkiškai. Atrodo, kad ši medžiaga buvo užrašyta 1858 m. (ne 1860 m., kaip anksčiau manyta), kai Kolbergas lankėsi Kalvarijoje, Marijampolėj. Seinuose ir Simne bei jų apylinkėse. Taip ir pasilikta neaišku, kas jam šioje kelionėje padėjo užrašyti lietuviškus dainų tekstus ir kita tautosaką. Sekdamas Vac. Biržiškos žodine informacija, tokiu galimu taktininku anksčiau buvo nurodęs kun. Novickį, gyvenusį Marijampolėj. Tačiau šioje knygoje (p. ix) sakoma, kad tuo metu, kai Kolbergas lankėsi Marijampolėj, kun. R.

(Pavasaris); "Furioso" tonai "nurmsta ir murma kaip katės". "Mugė" primena fresco, kurio mirguliuojančios spalvos veržiasi į erdvę: "Mirties angelas" sužėri vienu, nepamirštamu įvaizdžiu:

Pro geltoną rūką
Ligonio akys mato: laumės juosta
Kvatojančiom papūgom byra
žemėn.

"Žaibai ir vėjai" rinkinyje Radausko poetinis stilius praturtėja įvairiais atžvilgiais — ne vien naujom spalvom ir tonais ir įvaizdžiais, paremtais mitologinėmis, istorinėmis ir literatūrinėmis aluzijomis, bet ir drąsesniais, fantastiškesniais kontrastais ir tuo pačiu didesne dinamika. Tačiau šis praturtėjimas kartu eilėraščių ir apsun-kina. Radausko miniatiūros turėjo vientisumą, kurį vienas nereikalingas žodis išmestų iš balanso. "Žaibų ir vėjų" eilėraščiai šį vientisumą paaukoja naujiems, neįprastiems, skaitytoją stebinantiems efektams. Todėl, apskritai imant, galima būtų Radausko poezijos evoliuciją laikyti jo posūkiu nuo poetinės intencijos transformuotos paprastos tikrovės į daugiau sufantastintą ir pasamonėje egzistuojančią tikrovę. Jo poetiniai įvaizdžiai, anksčiau dar kasdienybės detales beveik magiškoms, dabar bando jas statyti kontraste su egzotiškais ir fantastiniais elementais. Lieka tas pats Radausko grakštumas ir žaismingumas, kuris leidžia jam kartu suvesti lotynišką giedančius medžius, respubliką ir ilgą drieką, gulintį, kaip Jobą pliką, ant tako. (Karšči šaltiniai). Tik juose jaučiasi kur kas daugiau poeto rankos, jie daugiau įmantrūs ir gal dėl to mažiau atmintyje išliekantys ne gu dalis ankstyvesniųjų, kuriuose grakštumas ir žaismingumas atsiekta daug paprastesnėmis priemonėmis.

Radausko poezija nepatrauks nei pasekėjų, nei skaitytojų minios. Ji reikalauja iš skaitytojo labiausiai to "sense of wonder", kuris ryškus vaikystėje, vėliau nusidėvi ir dažnai pavirsta tik lengvai suprantamo grožio įvertinimu. Verčiant "Žaibai ir vėjai" lapus, matyti, koks dėkingas šiai poezijai laikas — jai neįmanoma pasenti. Radausko pasaulyje praeinantys įvykių sukuria neturi daug reikšmės, ir ta prasme ji siekia toliau ir išlieka daugiau ištikima savo pasirinktam keliui, negu kitų mūsų poetų.

"ŽAIBŲ IR VĖJŲ" POSMAI

RAUDONI MEDŽIAI

Raudonų medžių kaip sargų
Apstotas nerandu sau vietos.
Kiekvieną rudenį sergu
Nostalgija ne šios planetos.

Tu nusimines nueini,
Tu liūdna savo žingsnį lėtini,
Naktis, galinga ir švelni,
Tau duoda rūbą fioletinį.

DEGANTI ŠAKA

Mes apleidom nuliūdusi taką
Ir žodžius gedulingų poetų
Ir pamatėm geduspojančią šaką
Ir virš jos — fioletinį lietų.

O naktis, kai padangė sutemo,
Mes pradėjome liepsną rašyti
Ir įėjom į grojantį namą
Fioleto laisai aptaškyti

GARBĖ

Nesibijokite grįžimo
Metalais mintančios garbės:
Kas plieno trapią širdį žino,
Prieš jokią kardą nedrebės.
Garbė apako ir užkimo
Prie imperatoriaus duobės.

FURIOSO

Iniršė nušoka nuo linijų tonai
Ir sienom — kaip žvėrys — nubėga po tris.
Nuplėso pirštus chrizantemai geltonai
Ir skersvėjų išmuša namo duris.

Bet Bartokas rėkia, jų šoki pamatęs,
Kad reik su daiktais sugyventi gražiai,
Ir tonai nurimsta ir nurma kaip katės
Ir eina miegot fortepijono dėžėj.

Henrikas Radauskas

PARKO RUDUO

Ziaurus savižudis ruduo
Pravirkdo statulas taurias,
Ir teka asarų vanduo
I juodo marmuro taurės.
O tu kaip aidas gyveni,
Kaip balsas, plaukiantis toli,
Tau atspindi vandenį
Sraigčių procesija tyli.

Pamėlynavęs nuo šalčio tolis,
Kaip miręs lapas nuraudęs molis.

Poetas Henrikas Radauskas

GĖRĖJŲ MIRTIS

Jie vėsia vasarą ir žiauria žiemą gyry,
I dangų keldami dainuojančias taurės.
Nė vienas angelas jiems skausmo nepaskyrė,
Nė vienas demonas jų namo nesuras.

Bet laikas liejosi — kaip vynas — iš senovės
Dulkėtų butelių, ir sunko jų širdis.
Pavargus nuo džiaugsmų ir, kai jie gerti liovės,
Jiems puolė ant galvų greita, girta mirtis.

LEIDŽIAMA M. K. ČIURLIONIO MONOGRAFIJA

Pastaraisiais metais tarptautiniame meno pasaulyje jaučiamas vis besiplečiantis susidomėjimas mūsų didžiojo dailininko M. K. Čiurlionio kūryba. Anglų, prancūzų, vokiečių, italų, ispanų, portugalų ir kitomis kalbomis leidžiami pirmaeiliai meno žurnalai nuolat ir nuolat skelbia straipsnius, ne vienu atveju parašytus žymių meno autoritetų, iškeliančių Čiurlionį, kaip dabar prasidedančio kosminio žmonių amžiaus pranašą, kaip abstrakčios tapybos pradininką, kaip lietuviškos pasaulėjautos rešėją, simbolistą, poetą, mintytoją. Ir ne tik žurnaluose, bet ir šaip kapitaliniuos meno leidiniuose svetimomis kalbomis

apie Čiurlionį jau gana plačiai kalbama, dedant puslapius jo darbų nuotraukoms šalia pačių didžiųjų dabartinės epochos dailininkų.

Kaip jau buvo ir anksčiau mūsų spaudoje minėta, šitokio susidomėjimo Čiurlioniu poveikyje visos pasaulinio garso muziejų bibliotekos, universitetai ir meno akademijos, meno sambariai, didieji knygynai ir šiaip šviesesnieji meno mėgėjai labai pasigenda ir nuolat visur teiraujasi kuria nors kalba gerai paruoštos, išsamios ir estetiškai išleistos Čiurlionio monografijos.

Tokioje situacijoje tad mums būtina išnaudoti palankų momentą, būtina parengti, kaip tarptautiniame dailės pasaulyje įprasta, liuksusinę Čiurlionio monografiją ir ją išleisti, susitarus su kuria nors pasaulinio garso meno knygų leidykla, kad pačios leidyklos vardas lengvintų ir savaime garantuotų leidinio paskleidimą, paties dailininko, o tuo pačiu ir lietuvių meno ipilietinimą dvidešimtojo amžiaus tapybos raidoje.

Džingų tad šiandien konstatuoti, kad Čiurlionio monografijos (pirmiausia anglų kalba) paruošiamiesiems darbams or-

ganizuoti iniciatorių jau atsiranda Chicagoje. Šiomis dienomis čia jau sudarytas komitetas tokią monografijai leisti: Pranas Čepėnas, Kazys Varnelis, Jonas Jarkūnas, Povilas Gaučys, Eugenijus Vilkas ir Kazys Bradūnas.

Būtų didelis lietuviškosios kultūros laimėjimas, tiesiog prasižėrimas į pirmąsias pasaulio meno pozicijas, jei Čiurlionio monografija, ilgai nedelsiant, išeityt ir būtų apipavidalinta taip, kad ją kiekvienas galėtų drąsiai priglausti prie pačių didžiųjų menininkų vardų. O toks laisvojo pasaulio lietuvių rūpestis pateiktas leidinys pasiliktų ir paminkliniu mūsų visų čia buvimo įprasminimu, būtų svarus įrodymas, kad sugebame ne vien tik smulkiais trupinėliais barstyti, bet ir padaryti tai, kam jau reikalinga ir labiau įtemptų pastangų ir didelės aukos.

Kaip teko sužinoti, Čiurlionio monografijai leisti komitetas tikisi, kad laisvojo įprasminimo, lietuviškoji visuomenė, jos kultūrinės institucijos, organizacijos, pažėgesnieji mecenatai ir gausūs meno bičiuliai parodys didelį dėmesį užsimotam sumanymui ir su savo parama ateis paruošiamiesiems darbams or-

infr.

M. K. Čiurlionis

Kompozicija (piešinys tustu, 1906 m.)

OSKARO KOLBERGO „LITVA“

(Atkelta iš 3 psl.)

suredaguota, duota daug bibliografinių ir kitokių pastabų išnašose, dainoms nurodomi atitikmenys kituose spausdintuose dainų rinkiniuose, ypač A. Juškos penkių tomų dainyne. Be kitų, šio tomo paruošimui dirbo Vytautas Armonas, studijavęs Vilniaus universitete, pažįstąs lietuvišką literatūrą ir parašęs pirmą įvadinį straipsnį.

Ką šį medžiaga duoda naujo lietuviškai folkloristikai? Didžioji knygų dalis susideda iš eilinės tautosakinės medžiagos ir pasenusių praeito šimtmečio autorių straipsnelių. Tačiau yra vienas kitas retesnis dalykas, į kurį vėl atkreipti dėmesys. Dainoje nr. 133 iš Pilviškių

(od Pilwiszek) randame tokius posmus:

Eik, berneli, pas savo tėvelį,
prašyk šviesaus kardelio.

Iškirsk rūtelės, iškirsk mėtelės,
tikl' palik lelijėles.

Išdygs rūtelės, išdygs mėtelės,
tikl' n' išdygs mano jaunos dieneles.

(p. 264-265)

Šie posmai patvirtina teoriją, kad rūtos ir mėtos yra vėlesnių laikų simbolis, negu lelijėlės, kuri atstoja pačią mergaitę ir jos jaunas dieneles arba mergystę.

Įdomi yra daina nr. 215, kurios tačiau užrašytas vos vienas posmas su melodija:

Ne Dievaj duoki, laimužė lemki,
tam patim kiemely žmergūžė augti.
(p. 325)

Reta kalbinė forma „tam patim“ jau rodo dainos senumą. A. Juškos „Lietuvių svotbinių dainų“ (2 leid. 1955) 2 tome yra tokios šio posmo atmainos:

Ne dievaj duoki,
laimužė lemki,
tam patim kiemely
mergūžė augti.
(p. 518 nr. 225)

Ne Dievo duota,
Laimužės lemta,
Kad tam kiemely
Bernužis augo.
(p. 273 nr. 1085)

Svarbiausias dalykas čia yra neiginys „Ne“. Vadinas, ne Dievas ar dievai lemia žmonių likimą, bet viena Laima, kaip likimo deivė. Naujesnė šio posmo forma yra:

Oi neduok, Dieve, laimužė lemki
toj pačioj kaimoj mergytę augti...

O tai duok, Dieve, laimužė lemki
ben per mylėję mergytę augti...

(Stanevičius, Dainos žemaičių, nr. 4)

Cia „laimužė“ yra tik paklusnus Dievo tarnas ar jo įrankis, nebe savarankiškas dalykas.

Galima paminėti dar vieną retenybę M. Akielaičio užrašytą užkeikimą „E'k sau po trimpu“ (išversta lenkiškai: e'k sau po milijono velnių!). Tai nėra prasimanymas. Maž. Lietuvoj tas „trimpa“ ar „pitrimpus“, „potrim“ buvo žinomas iki pat šio amžiaus pradžios, seniau gal dievas, vėliau tik galingas velnias, ne eilinis velniūkštis. Jį mini ir H. Frischb'er savo rinkiny „Preussische Sprichtwoerter“, 1865 m. (t. 1, nr. 3848).

Šio kaip ir visų kitų Kolbergo raštų tomų išleidimas rodo, su kokių atsidėjimu, tiesiog pietizmu, šių dienų Lenkijoje verti-

KULTŪRINĖ KRONIKA

• **Lietuvio skulptūra Pasaulinėje parodoj Montrealy.** Šios parodos paviljone, pavadintame „Zmogus — kūrėjas“, bus ir prieš kiek laiko Lietuvoj mirusio skulptoriaus J. Mikėno, jau po jo mirties premijuotoji skulptūra „Pirmosios kregždės“. Numatoma, kad tame paviljone bus apie 160 geriausių skulptūrų kūrinių iš įvairių kraštų. (E.)

• **Pagerbtas prof. Jonas Dągys.** Augalų anatomijos ir fiziologijos profesorius Jonas Dągys spalio 10 d. Vilniuje buvo pagerbtas 60 metų amžiaus sukakties proga. (L. Encikl. jo gi-

nami ir perspausdinami jų klasių raštai.

Oskar Kolberg. Dziela wszystkiej. Tom 53. Litwa. Wrocław - Poznań, Polskie Towarzystwo Ludoznawcze (1966) xxvi, 561 p. 21x15 cm. Kaina: zł. 40.

mimo data nurodyta 1909. IV. 23). Prof. J. Dągys yra baigęs V. D. Universitetą Kaune, studijavęs Grace, Utrechte ir Kopenhagoj, 1936-39 m. buvo vyr. asistentas VDU botanikos katedroj, vėliau docentas ir katedros vedėjas Vilniaus universitete. Yra atlikęs eilę svarbių mokslo darbų, parašęs studijų apie lietuvių gamtos tyrinėtąjus — J. Pabrėžą, L. Ivinskį, A. Kašarauską. (E.)

• **Bendros katalikų ir protestantų pastangos.** Katalikų ir protestantų Šv. Rašto specialistai ir vertėjai buvo neseniai susirinkę Tokyo mieste aptarti bendro Šv. Rašto vertimo į kiniečių kalbą klausimą. Atskirų Šv. Rašto knygų vertimai paskirti katalikų ir protestantų turi nemaža skurtumų ir sudaro daug sunkumų krikščionybės plėtimui Kinijoje. Krikščionių vienybės dvasioje sudaryta

bendra komisija parengti vieno Šv. Rašto vertimą kinų kalba, kuris būtų printamas ir katalikams ir protestantams.

• **Šv. Raštas filme.** Italijoje baigtas gaminti religinio turinio kolosalinis filmas BIBLIJA, pareikalavęs ketverių metų darbo ir milijoninių išlaidų. Filmas pagamintas garsaus italų specialisto Dino De Laurentis, režisuojant žinomam Amerikos režisieriui Jonui Hustonui su garsiausiais pasaulio artistais. Šis pastatymas yra globojamas Italijos respublikos prezidento Saragato ir visos jo pajamos paskirtos Italijos Raudonojo Kryžiaus naudai.

• **Saulių sąjungos istorija.** „Minties“ spaustuvė Sydnėje išleido Saulių sąjungos istoriją. Leidinys didelio formato, 277 psl. Veikalas perspausdintas iš 1939 m. laidos, kuri okupantų rusų buvo konfiskuota ir sunaikinta. Kaina \$3.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

80 MILIJONŲ DOLERIU PERŠOKUSI BENDROVĖ

Marquette Parke – Amerikos Lietuviu Sostinėje

6245 SOUTH WESTERN AVENUE

CHICAGO, ILLINOIS 60636

GRovehill 6-7575

NUO ŠIŲ METŲ
SPALIO 1 DIENOS

4³/₄%

Anticipated Dividend
on Investment Accounts

ŠTAI NARIAMS TEIKIAMAS
MŪSŲ PILNAS PATARNAVIMAS:

- Vacation Club
- College Bonus Savings
- Home Mortgage Loans
- Home Improvement Loans
- Christmas Club
- Insured Family Savings
- Notary Public Service
- All types of Insurance
- Free community rooms for your organization meetings
- Cash checks and pay all family bills with our special money order checks. No service charge to members.
- US Postal Stamps Machine Service
- Sell and redeem U.S. Bonds
- Two large free parking lots
- Drive-In Window
- Save-by-Mail Kits
- Travelers Checks
- Safe Deposit Boxes

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION žymesniųjų krašto finansinių įstaigų tarpe yra viena stipriausioji, saugiai ir pavyzdinčiai tvarkanti savo biznio reikalus. Mes nesiveržiame tapti pačia didžiausia įstaiga, bet dedame pastangas visuomet teikti geriausius patarnavimus mūsų taupymo

ir skolinimo nariams, ir siekiame visada būti stiprūs finansiniais. CHICAGO SAVINGS BENDROVĖ per visus 42 savo gyvavimo metus visuomet yra išmokėjusi savo taupytojams pilną taupomą sumą — su finansinio biznio saugumu suderintą aukščiausią dividendą.

Tūkstančiai taupo savo pinigus Chicago Savings & Loan bendrovėje. Be paprasto taupymo, šioje bendrovėje galima taupyti specialiais tikslais, būtent — vakacijoms, Kalėdoms, mokslui eiti ir kt. Bendrovė turi du didelius kiemus automobiliams pastatyti. Bendrovėje yra saugios dėžutės brangenyboms ir dokumentams laikyti, notaras,

įvairiausios apdraudos ir kiti naudingi patarnavimai. — CHICAGO SAVINGS & LOAN BENDROVĖ, dabar jau virš 80 milijonų įstaiga, namus perkantiems ar statantiems žmonėms yra pilnai pasiruošusi duoti morgiai priemonėmis salygomis, lengvais mėnesiniais išmokėjimais. Susidomėjusius kviečiame atvykti į Amerikos Lietuvių

sostinės centrą — Marquette Parko apylinkę, į CHICAGO SAVINGS & LOAN BENDROVĖ ir susitarti dėl paskolos. — Pabrangus pinigams, kasdien darosi sunkiau gauti paskolą namams pirkti arba statyti. Tuo tarpu greitai auganti CHICAGO SAVINGS BENDROVĖ turi pakankamai pinigų paskoloms.

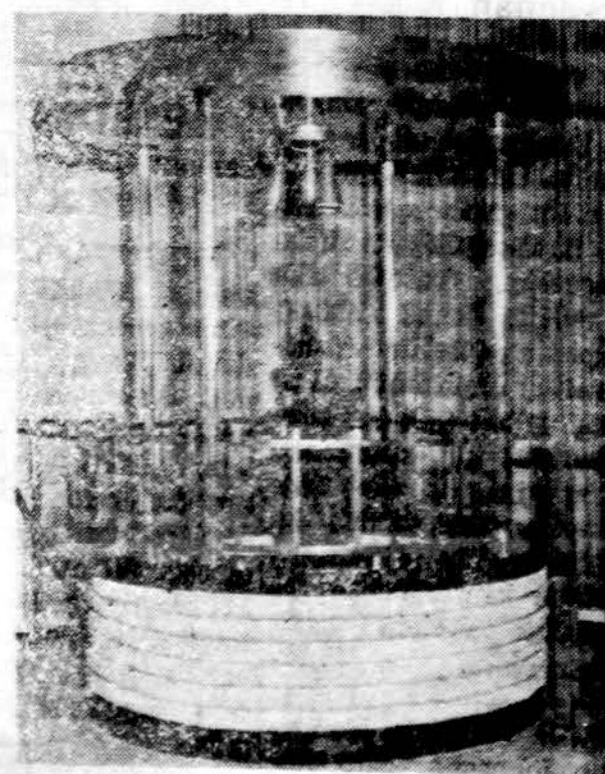
Chicago's Taupymo bendrovės, išaugusios iki 80 milijonų dolerių, vadovybė: Iš kairės į dešinę sėdi: John P. Gregg, viceprezidentas; E. Fennell Phillips, vykdomasis viceprezidentas; John Pakel, direktorių tarybos pirmininkas ir prezidentas; Elaine Pakel Phillips, viceprezidentė; Philomena D. Pakel Jr., sekretorė. Stovi: teisėjas Alphonse F. Wells, direktorius; William B. Sebastian, direktorius; Anton J. Valonis, išdinininkas, ir Charles Beach am, direktorius.

HANDY HOURS

Monday	12:00 P.M. - 8:00 P.M.
Tuesday	9:00 A.M. - 4:00 P.M.
Wednesday	Closed All Day
Thursday	9:00 A.M. - 8:00 P.M.
Friday	9:00 A.M. - 8:00 P.M.
Saturday	9:00 A.M. - 12:30 P.M.

Federalinės vyriausybės apdraudos įstaigoje visos taupymo sąskaitos apdraustos iki \$15,000.00

Chicago Savings įstaigoje veikia Laimės šulinėlis. Klientai ir svečiai turi progos įmesti pinigėlių į tekančią vandenėlį. Vėliau surinkta suma yra paskirstoma šalpos reikais besirūpinančioms organizacijoms.

Balsuokite už Gerą ir Ištikimą Lietuviai Draugą

William T. Murphy

WILLIAM T. MURPHY

IR PALIKIME JI

Kongrese

IŠ 3-rd DISTRICT

Jis Turi 32 Metu Patyrimą

Kaip Istatymu Leidėjas

CITY COUNCIL

ALDERMAN . . . 1935 to 1959 24 years
MEMBER Committee on Finance - 1938 - 1959 . . 21 years
MEMBER Chicago Plan Commission - 1947-1959 . . 12 years

U. S. CONGRESS

MEMBER 86th, 87th, 88th & 89th Congress 1959-1967 8 years
MEMBER Committee on Foreign Affairs - 1959-1967 8 years
MEMBER Subcommittee on Africa - 1959 - 1967 . 8 years
Subcommittee on Near East - 1965 - 1967 2 years
Subcommittee on Far East - 1965 - 1967 2 years

MEMBER of SPECIAL STUDY MISSION:

To Africa (Egypt, Ethiopia, Kenya, Tanganyika, Zanzibar, Uganda, Nigeria, Ghana, Liberia, Morocco) Dec. 1960
To Southeast Asia (Guam, South Vietnam Laos, Singapore, Malaysia, Philippines, Okinawa) . . Oct. 1963
To Communist countries (Poland, Russia, Czechoslovakia, Hungary, Bulgaria) Dec. 1964
To Asia (Japan, Korea, Okinawa, Philippines, Formosa, Hong Kong, Vietnam, Thailand, India, Kashmir Pakistan, Iran, Turkey) Dec. 1965

INTERNATIONAL

MEMBER OF CANADA-U.S. INTERPARLIAMENTARY GROUP (OTTAWA-WASHINGTON) 1960-1967
REPRESENTATIVE OF THE SPEAKER OF THE U.S. HOUSE OF REPRESENTATIVES AT THE DEDICATION OF THE NEW PARLIAMENT BUILDING-JERUSALEM-ISRAEL 45 NATIONS PARTICIPATING . . AUG. 1966
RECIPIENT 10TH COMMEMORATIVE MEDAL OF THE ASSEMBLY OF CAPTIVE NATIONS (ALBANIA, BULGARIA, CZECHOSLOVAKIA, ESTONIA, HUNGARY, LATVIA, LITHUANIA, POLAND, RUMANIA) SEPT. 20, 1964

Laikykite WILLIAM T. MURPHY kongrese.

Kongresmanas William T. Murphy pripažįsta, kad pagrindinė žmonių viltis pasaulyje yra taika — ne karas. Būdamas užsienio reikalų komiteto narys paskutiniuosius aštuonius metus, jis yra gerai susipažinęs su pasaulinėmis problemomis ir kalbėjėjęs su atskirų pasaulio valstybių valdžios galvomis. Jis yra geriausiai informuotas žmogus atstovų rūmuose geografinės, istorijos bei etninių grupių pasaulyje susidarymo srityje, ką parodo tas faktas, kad jis yra gavęs dešimtąjį pavergtų tautų asamblėjos atsižymėjimo medalį. Jis rėmė įstatymo leidimą, kurio tikslas buvo sustiprinti mūsų tautos gynybą ir apsaugą. Praeitą rugpjūtį jis atstovavo Honorable John W. McCormack, atstovų rūmų pirmininką, ir JAV kongresą, dedikuojant naujus Izraelio parlamento rūmus Jeruzalėje, kur dalyvavo keturias dešimt penkių tautų pirmininkai ar parlamentų prezidentai. Kai pasaulis randasi nuolatinio judėjimo padėtyje, mums atrodo, kad reikia turėti atstovą, kuris yra gerai informuotas šioje gyveninėje srityje.

The Business, Professional and Labor Group
to retain Congressman William T. Murphy in Congress

Kongresmanas William T. Murphy, drauge su Sen. Paul Douglas ir Kongr. Ray Madden, įteikia Baltuose Rūmuose, Washington, D. C., Amerikos Lietuviai Kongreso priimtą rezoliuciją Mike N. Manatui, kuris perdavė ją Prezidentui Johnsonui.

VOTE ⊗ DEMOCRATIC

Election Day, Tuesday, November 8, 1966

Kultūrinė Kronika

ŽVILGSNIS Į MIRTĮ

Kun. Vytautas Bagdanavičius šiandien, 7 val. 30 min. vakare Jaunimo centre skaito paskaitą apie krikščionio pažinimą mirtį. Apie mirtį jis taip atsiliepią: "Iš vienos pusės mirtis savo gamtišku - fiziniu realumu stovi kiekvienam iš mūsų kaip nenugalima realybė. Iš kitos pusės, mirties reiškinys yra per daug tragiškas, kad jį būtų galima laikyti žmogui natūraliu. Mirtis nėra natūrali žmogaus gyvenimo pabaiga ta prasme, kad žmogus visa savo prigimtimi į ją gravituotų, kaip į savo išsipildymą. Miltiškos žmonijos pastanogs, pasireiškiančios įvairiose kultūrose, tiesiog nepažinti mirties, liudija, kad mirtis, nepaisant jos gamtiško dėsningumo ir visagalo viešpatavimo žmonijoje, yra žmogui giliai svetima ir dėl to jam yra atėjusi kažkaip iš šalies. Mirties reiškinys, pažvelgtas antropologiniu požiūriu, visame žmonijos istorijos ir proistorijos plote yra toks keistas, kad jo negalima natūraliu būdu išaiškinti".

Savo paskaitoje kun. Bagdanavičius mus supažindins su Egipto ir Graikijos pažiūromis į pomirtinį gyvenimą ir tyrinės, kuo šios pažiūros skyrėsi nuo Senojo Testamento pažiūros. Kristus įneša naują žvilgsnį į pomirtinį gyvenimą, kurį stengiasi suprasti ir mums išryškinti šių dienų teologai: Bagdanavičius sustoja prie Vlado Boros, Karl Rahner ir Oscar Cullman minčių.

Paskaitą Vėlinių proga ruošia Chicago sendraugiai ateitininkai. Prieš paskaitą tėvų jėzuitų koplyčioje 7 val. vak. bus Mišios. Mišias laikys ir pamokslą sakys tėvas J. Kubilius. Kun. V. Bagdanavičius paskaitą bus Jaunimo centro 203 salėje tuoj pat po Mišių. Į pamaldas ir paskaitą kviečiama visa Chicago visuomenė.

● Algimanto Kežio nuotraukų knyga ir paroda. Algimanto Kežio, SJ, fotografijų knyga "Photographs / Algimantas Kezys, SJ, leidžia "Loyola University Press" leidykla. Knygoje bus 67 didelio formato nuotraukos, kurias šiam leidiniui atrinko Chicago Meno instituto fotografijos skyriaus kuratoriai Hugh Edwards. Knyga suskirstyta į 8 dalis. Kiekvienai daliai įžanginį žodį parašė Tėvas Bruno Markaitis, SJ. Prieš yra Hugh Edwards ir knygos leidėjo Tėvo John Amberg, SJ, straipsniai ir trumpi nuotraukų paaiškinimai.

Knyga pasirodys lapkričio viduryje. Kaina \$3.95. Užsisakyti galima šiuo adresu: A. Kezys, SJ, 2345 West 56th Street, Chicago, Illinois 60636.

Šių metų A. Kežio, SJ, foto paroda vyks Jaunimo centre nuo lapkričio 19 iki 28. Atidarymas šeštadienį, lapkričio 19 d., 7 val. vak.

● P. Andriusio rinktinis raštus dviejuose tomuose žada išleisti L. Enciklopedijos leidėjas J. Kapočius.

● Rumuno rašytojo kreipimasis į Stp. Zbarsko vadovaujamą leidyklą. Neseniai iš Rumunijos pabėgęs rašytojas, remdamasis savo dėdes turko rekomendacija ("According to my uncle lawyer Maryn Todea, your company is the most serious in publishing new author's books"), Manyland Books leidyklai pasiūlė savo kūrybos. Taigi, atrodo, kad ši leidykla jau žinoma už geležinės uždangos ne tik Čekoslovakijoje ar Lenkijoje, bet net ir Rumunijoje.

● Prano Gailiaus darbų paroda Europoje. Šveicarijoje, Ženevos Mottė meno galerijos patalpose šiomis dienomis atidaryta Paryžiuje gyvenančio lietuvių dailininko Prano Gailiaus paroda. Parodos atidaryme, be dailininko, dalyvavo nemaža Šveicarijos lietuvių, taip pat Ženevoje gyvenanti dailininkė Juzė Katilūtė, dr. Gerutis ir nemažai meno mėgėjų bei dailininkų šveicarų, kurie labai gerai įvertino lietuvių kūrinius. Ta proga prisimintina, kad prieš kelerius metus Pranas Gailius lankėsi ir Amerikoje, surengdamas čia kelias savo darbų parodas, tarp jų ir Čiurlionio galerijoje Chicagoje.

● Svarbiausiam popiežiaus Grigaliaus universitete, Romoje, šių mokslų metų pradžioje paskirtas naujas rektorius, Kanados jėzuitų tėvas Herve Carrier. Naujasis rektorius yra sociologijos ekspertas, anksčiau dėstęs sociologiją Paryžiaus Katolikų institute ir Sorbonos universitete. Prieš jį Grigaliaus universiteto rektoriumi buvo

Belgijos jėzuitų tėvas prof. Dhanis.

Naujasis popiežiaus Grigaliaus universiteto rektorius pradėdamas naujus mokslo metus paskaitoje kalboje pareiškė, kad numatyta pagrindiniai reformuoti šio universiteto mokslo studijų struktūrą. Grigaliaus universitetas, įsteigtas prieš keturis šimtus metų Tridento susirinkimo laikais, visuomet išlaikė tipingą savo charakterį ir tradicijas, kurios šiuo metu jau nebegali pilnai patenkinti naujų laikų reikalavimų. "Pastarojo Vatikano susirinkimo dvasia, — kalbėjo rektorius, — reikalauja ne tik individualinio atsinaujinimo, bet ir visos institucijos atsinaujinimo. Grigaliaus universitetas, tęsdamas šimtmetines tradicijas, negali taipgi sustingti senose formose, bet turi žengti pažangos keliu savo metoduose ir naujų teologijos mokslo akiračių plėtotėje".

● Koncertas popiežiaus garbei ir kompozitoriaus Lorenzo Perosi mirties dešimtmetis. Šventasis Tėvas kartu su kardinolais, arkivyskupais, vyskupais

Pusės milijono dolerių pokštas. Šiomis dienomis šitas Antonio Correggio (italas, 1494 - 1554) tapytas paveikslas "Madona su Kūdikiu ir sv. Jonu" buvo pavogtas iš Chicago Meno instituto. Bet tuoj pat paveikslas buvo rastas, nors ir gerokai aplamdytas. Vienoje šiukšlių dėžėje prie Grant Parko, kai telefonu kažkoks paauglys policijai pranešė apie paveikslą ten buvimą. Paveikslas vertė yra \$500,000, o jaunam važiui jo pagrobimas buvo tik nuotykingas pokštas.

ir Romos kūrijos prelatais bei diplomatinio korpuso atstovais prie Šventojo Sosto dalyvavo Vatikano Konsistorialinėje salėje Popiežiaus garbei surengtame koncerte, kurį atliko Gasparo da Salo orkestras, diriguojamas Augustino Orizio. Programoje, dalyvaujant garsiajam pianistui Artūriui Benediktui Michlangeliui, buvo Vivaldi, Haydn ir Mozarto veikalai.

● Vilniaus vyrų choras Aidas, vadovaujamas Juozo Vanago, spalio 14 d. išvyko Vengrijon. Ten viešės dvi savaites ir koncertuos Budapeste ir eilėje kitų Vengrijos miestų.

Ta proga Vatikano radijas specialiu komentaru paminėjo ir garsiojo bažnytinės muzikos kūrėjo kompozitoriaus prelato Lorenzo Perosi dešimties metų mirties sukaktį. Lorenzo Perosi, gimęs 1872 metais Tortonoje, jau anksti pasižymėjo savo muzikiniais talentais, ir Pijus X-sis pakvietė jį atnaujinti liturginį giedojimą ir bažnytinę muziką. Popiežius Leonas XIII-sis paskyrė jį Sikstinos choro dirigentu ir sudarė geriausias sąlygas jo kūrybai ir kunigiškam veiklai. Žinomiausi jo kūriniai yra 22 oratorijos, kurių žymiausios yra Kristaus pasija, Kristaus prisikėlimas, Mūsų

ORATORIJA

Susitinka du draugai.
— Ar patiko vakarykštis koncertas?
— Labai. Atliko Hendelio oratoriją.
— O kas yra oratorija?
— Kaip čia tau pasakius... Jėgu, pavyzdžiui, aš tau sakysčiau "duok man popierosą" — tai nebus oratorija. Bet jei aš tau sakysčiau "duok man popierosą, o duok man, o duok man, duok popierosą, popierosą, popierosą, duok, duok, duok man, duok maan popierosą, popierosą, rosą, rosą" — tai ir bus oratorija.

PERKRAUSTAU

baldus arti ir toli.
ALBINAS BENIULIS,
Chicago, Ill. 60632. Tel. RE 7-7083

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MEGEJAMS

Daug sutaupysite perkdami čia įvairių filmų foto aparatus ir jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis Kalėdoms. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atsara pirmą ir ketvirtą vakarais iki 9 val.

3314 West 63rd Street
Chicago, Illinois 60629
Tel. PK 6-8998

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY

Manufacturers

Rankomis išpauštyti paveikslai, rėmai. Pritaikinti paveikslams skelbimų rėmai, metalu aplieti rėmai.

2400 S. Oakley Ave., Chicago
Tel. VIRginia 7-7258-59

Pristatome Visokių Rūšių STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMAI MEDŽIAGĄ

CARR MOODY LUMBER CO.

STASYS LITVINAS, Prez.
3039 So. Halsted St., VI 2-1272
Apkainavimą ir prekių pristatymą teikiame nemokamai.
Rastinė atsara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadieniais iki 3 val. p. p.

Mūsų erdviose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visų moderniškų baldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų.

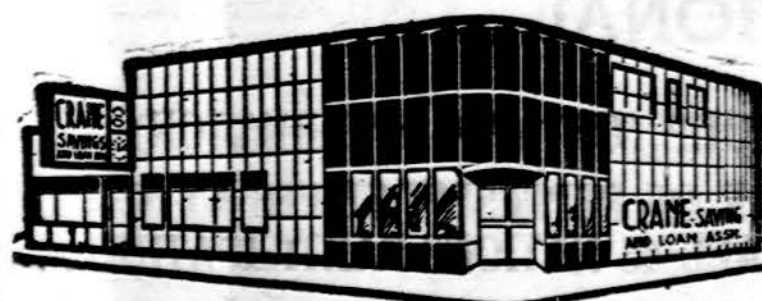
LIETUVIŲ ĮSTAIGA

ROOSEVELT FURNITURE CO.

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS

2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711

Atsara pirmą ir ketvirtą 9-9 val. antrą, trečią ir šeštadieniais nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atsara nuo 11 iki 4:30 v. po pietų

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

B. B. PIETKIEWICZ, Prez.

2555 West 47th St. Tel. LAfayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING

4 3/4% Naujas aukštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas

PINGAI ĮNESTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMČIUS NUO 1 D. Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.

VALANDOS: ANTRAD. ir PENKT. 9 v. r. iki 5 v. v. PIRMAID ir KETV. 9 v. r. iki 5 v. v. ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. Trečiad. uždaryta

PAPUOSKITE BUTĄ NAUJOMIS UŽUOLAIMOMIS. DAR SUSPESIME PAGAMINTI SVENGIŲ SEZONUI, TIK PASIRŪPINKITE PAS

STEIN TEXTILE CO.

urminėmis kainomis iš tūkstančių jardų užuolaidoms dekoratyvinių medžiagų, ne iš mažų pavyzdžių, bet iš didelių ritinių: damasko, brokados, "boucle's", "fiberglass"

PIRKSITE NEBRANGIAI IR GAUSIT DOVANĄ

STEIN TEXTILE bendrovė yra pirmoji, kuri parūpino vilnonių, šilko, nylo, tafetą, aksomo, ANGLISKŲ MERZIAGŲ paltams ir kostiumams siuntimui artimiesiems į Lietuvą ir tolimąjį Sibirą už žemas kainas.

616 W. Roosevelt Rd., Chicago 7, Ill. HA 7-3737

Atsara kasdien ir sekm. 9:15 r. iki 5:30 vak. Pirmad. uždaryta

Nemokama vieta mašinoms už kampo į šiaurę Jefferson St. Chernin's aikštėje

RUDUO JAU ČIA NETOLI IR KALĖDOS...

Dabar jau pats laikas pagalvoti ir paplanuoti, kokį dovanų siuntinį pasiųsti savo artimiesiems.

Padaryti tai yra paprasta ir lengva, taip pat ir pigu, pasinaudojant leidžiamų siųsti prekių kainoraščiu, kurį gali gauti kiekvienas veltui, pareikalavęs pas mus.

Tiems, kurie neturi daug laisvo laiko, arba nežino, ką reikėtų siųsti, siūlome jau paruoštus praktiškus ir reikalingus siuntinius.

RK 1. (Moteriškas)

Vilnonė paltui medžiaga, itališkas nailoninis lietpaltis, nepermatomo japoniško nailono suknelė 4 jardai, 2 p. vilnonių arba nailoninių kojinių, 1 vilnonė gėlė arba su įvairiais raštais skarelė, 1 šilkinė skarelė, 2 biro, vilnonis megztukas ir graži dėžė šokoladinių saldinių.

\$75.00.

RK 2. (Vyriškas)

Grynos vilnos nertinis, 3 1/2 jardo vilnonė kostiumui medžiaga, 2 nailono viršutiniai marškiniai, 2 p. vilnonių kojinių, 1 p. odinių pirštinių, 2 biro, 1 kaklaraštis, 1 itališkas nailono lietpaltis ir dėžė šokoladinių saldinių.

\$75.00.

Jungtinis siuntinys RK 1 ir RK 2 kainuoja \$135.00.

4 sv. taukų, 1/2 sv. arbatos, 1/2 sv. geriamo šokolado, 1/2 sv. kavos, 2 sv. ryžių, 5 sv. miltų, 1 dėž. nescafe, 1 sv. saldinių, 1 sv. razinkų, 1 sv. cukraus, 1/4 sv. pipirų, 1/2 sv. šokolado.

\$30.00.

Tebesiučiami mūsų skelbtieji didelio pasisekimo turį siuntiniai: V-3, 10 1/2 jardo kostiumams medžiaga, už \$55.00, P-3, trims paltams angliška vilnonė medžiaga už \$60.00 N-4, 16 jardų nepermatomo nailono suknelėms už \$45.00.

BALTIC STORES, LTD.

(Z. JURAS)

421 Hackney Rd., London, E. 2. England

Seniausia šioje srityje lietuviška firma. Garantuotas su gėjų parašu patvirtintas pristatymas per 3-4 savaites. Visos siuntos registruotos ir apdraustos.

ATSTOVAI: Gaiva, 3570 W. Vernor, Detroit, Mich., A. Kusinskis, 167 College Str., Apt. 2, Sudbury, Ontario, Canada, L. Radzevičius, R.R. 2. Port Arthur, Ontario, Canada.

Lietuviška valgykla. Gražiausias lietuviškas restoranas, kuriame gaminami lietuviški valgiai.

Atsara nuo 6:00 valandos ryto iki 8:00 valandos vakaro.

"PALANGA" RESTAURANT

6918 So. Western Ave. - GR 6-9758

JADVYGA ir - JUOZAS BARTEKUS, Savininkai

Artesian Restaurant

2432 West 63rd Street (63rd & Artesian)

- Skanūs valgiai
- Geras patarnavimas
- Puiki atmosfera

PIETŲ

\$1.65 & \$2.25

JOKIO LAUKIMO - GREITAS PATARNAVIMAS TALPA - 350 SĖDIMŲ VIETŲ.

Rezervacijoms skambinkite - 436-4622.

Atsara sekmad. iki ketvirtad. 6 v. ryto iki 1 v. ryto, penktad. ir šeštadieniais iki 5 valandos ryto.

Skaitykite ir platinkite dienr. Draugą.

Nauji leidiniai

• LIETUVIŲ KATALIKŲ MOKSLO AKADEMIJOS "METRAŠTIS", II tomas. Redaguoja A. Liūma, SJ. 1965 m. Lietuvių katalikų mokslo akademijos leidinis, Piazza della Pilotta 4, Roma. Tiražas 1.000 egz. Spaustuvės išlaidos apmokėtos Juozo Kazimiero Vembrės lėšomis. "Metraštis" 372 psl., 10x7 inč. formato, kaina \$6.00, užsakymus siųsti šiuo adresu: kun. Rapolas Krasauskas, Via Antonello da Messina 36, int. 3, Roma 10, Italija.

Šiame naujame "Metraščio" tome atspausdinti šie straipsniai: Petro Maldeiko "Moderniosios pažangos problemos" (gale santrauka anglų kalba), Vytauto Bagdanavičiaus, MIC, "Lietuviška materialistinė raštinija iki nepriklausomybės paskelbimo" (santrauka anglų kalba), Domo Jasiučio "Sveikatos draudimas ir socialinis saugumas" (santrauka vokiečių kalba), Juozapo Vaišnoros, MIC, "Bandymas įvesti Nekaltai Pradėtosios ordino Lietuvos - Lenkijos valstybę" (santrauka italų kalba), Aleksandro Ružančio - Ružancovo "Lietuvių išeivių katalikų religinė knyga. 1959-1965 metų bibliografija" (santrauka prancūzų kalba), Antano Liūmos, SJ, "Moderniosios pažangos problemų klausimai" (santrauka prancūzų kalba) ir Vlado Delininkaičio "Asmenovardžių ir vietovardžių rodyklė".

Kai kurie šio numtro straipsniai, kaip Petro Maldeiko ir Vytauto Bagdanavičiaus, svarstomos problemos gvildinimu ir puslapių apimtimi jau yra tiesiog atskiros studijos.

Atrodo, kad Lietuvių katalikų mokslo akademijos pastangos kasmet išleisti po stambų "Metraščių" yra gana planingai vykdomos: pernai pasirodė pirmasis tomas, šiame - antrasis. Jei šis darbas ir toliau bus tęsiamas, tai vien tik šitokios apimties leidinio kasmetinis išleidimas bus jau išliekantis liudininkas lietuvių katalikų intelektualinio pajėgumo šiame išsiviskame kultūrinių pastangų laikotarpyje.

• Antanas Liūma, SJ, MODERNIOSIOS PAŽANGOS PROBLEMŲ KLAUSIMU. Atspaudas iš L. K. M. Akademijos METRAŠČIO II tomo, 329-351 psl. Straipsnis yra replika į ankstesnį to paties METRAŠČIO II tomo atspausdinį leidinį - Petras Maldeikis "MODERNIOSIOS PAŽANGOS PROBLEMOS". Savo replikoje A. Liūma, SJ, liudijamas šių dienų krikščionių santykių su pažangos klausimais, ne vienu atveju ir problema žvelgia visu atvirumu. Ilustracijai tebūna ši ištraukėlė:

"Taip, daug galima nurodyti priežasčių, kurių vis tik pagrindinė yra pareigos neatlikimas, ar gal jos netinkamas supratimas, pareigas jau iš nuvasėjimo, taigi sumaterialėjimo, kitais žodžiais tariant, nėjimas su gyvenimu, tai yra, nedavimas atsakymo ir nuolatos išsilyančius naujus gyvenimo klausimus. Šitas dviasiskios "sumaterialėjimas" reiškiasi perdėtu prisirišimu prie tradicijos, prie formų, noru vieną kartą išspręsti visas problemas visiems laikams, kad nebereikėtų daugiau galvoti ir vargti, sutapdinimas dvasios ir religijos su koka nors viena kultūra, nenoras matyti naujų gyvenimo problemų, mėginimas jas "išspręsti" paprastu jų ignoravimu arba, joms stiprėjant, jų paneigimu. Tai tikras dvasinis krikščionių ir jų vadų sumenkėjimas. Tačiau gyvenimas nestovi vietoje. Kaip tik religijos ir vadinamosios "krikščioniškosios kultūros" uždavinys nėra sustingti prasmės

J. Pautienius

Pavakaryje

Dailininko Pautieniaus paroda Rochesteryje

Spalio 22-23 d. Rochesterio Lietuvių fondo skyrius surengė dail. Juozo Pautieniaus meno parodą šv. Jurgio parapijos salėje.

Tiek ankstyvesniuose, tiek šioje parodoje išstatytuose darbuose peizažas yra vyraujantis dail. Pautieniaus kūryboje. Dažniausiai yra vaizduojama arba išimtinai gamtovaizdis arba gamtovaizdis santykiu su žmo-

nustojusiose praeities formose, bet kaip tik vis naujai reikštis, vis iš naujo nušviesti visas gyvenimo apraiškas, jas formuoti pagal Kūrėjo mintį. Krikščionims ir jų vadams to neatliekant, tai yra naujųjų gyvenimo apraiškų neformuojant religijos dvasioje, bet tas problemas ir gyvenimo apraiškas paneigiant, kultūra, niekada nestovinti vietoje, pradeda nuo religijos atskilti: religija pradeda vis labiau užsidaryti ir dusti tuščioje, gyvenimo pralengkose formose, o gyvenimas ir visa kultūra, išsilaivinusiu nuo religijos įtakos ir vadovybės, siuntulio pagauta, niekieno nevadovaujama, neapsprendžiama, galvo-trūkčiais pasuka į tikrus klystkelius".

VALOME KILIMUS IR BALDUS

Planname ir vaškuojame visų rūšių grindis. J. BUBNYS. RE 7-5168

SIUNTINIAI I LIETUVĄ ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS. 4065 Archer Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5930

DEKORAVIMAS IS VIDAUS IR IS LAUKO

Kilimai ir apmušti baldai valomi. J. RUDIS. Tel. CLifside 4-1056

CIRCUIT T.V. & RADIO (LIETUVIAI) Sav. DAN LIUTIKAS

NAUJU PARDAVIMAS - VARTOJAMU TAISYMAS. GREITAS patarnavimas - GARANTUOTA - KREDITAS. 2412 WEST 71st ST., CHICAGO, ILL. 60629, TEL. - 471-2446

Kas tik turi gerą skonį,
Viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

FURNITURE CENTER, INC.

MARQUETTE PK., 6211 So. Western. PR 8-5875

Vedėjas J. LIEPONIS

Pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 iki 9:30. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadieniais nuo 12 iki 5 val. vakaro.

nis mieste", yra labiau charakteringi dabartinei J. Pautieniaus kūrybai. Spalvų įvairumas ir laipsniškas perėjimas nuo impresionistinio į abstraktinį vaizdą suteikia šiems darbams originalumo ir dinamikos.

Realistiniuose ir dekoratyviniuose paveiksluose krinta į akis plataus objekto pasirinkimas. Tematikos skalė išsitiesia nuo paprastų kompozicijų, kaip "Gėlės" ir "Vaisiai", bei santūrių gamtovaizdžių - "Lietuvos kampe" ir "Mše" - iki egzotiškų vaizdų - "Mėlynieji kalnai".

LEO'S SINCLAIR SERVICE
5759 So. Western Avenue
LEONAS FRANKUS, Sav. Stabdžiai, Sankabos, Transmisijos Tune-ups ir Motorų Remontas Kampas 58th Street
Telefonas - Prospect 8-9533

MOVING
SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli. Miesto leidimai ir pilna apdrauda.
2047 W. 67 PL. WA 5-8063

APDRAUDŲ AGENTŪRA:
Namų, automobilių, gyvybės, sveikatos ir biznio. Pacojos išmokėjimo sąlygos.
J. BACEVIČIUS
6455 So. Kedzie Ave. PR 8-2233

A. ABALL ROOFING CO.
Isteigta prieš 49 metus. Dengiame visų rūšių stogus, Taisome arba dedame naujus kaminius, rūsnius, butkamuosius vamzdžius. Dabome ir lauko. Taisome mūrą - "ruck-pointing". Pinali apsidraude. Visas darbas garantuotas.
LA 1-6047 arba RO 2-8778

LA 1-6047 arba RO 2-8778
Skambinkite bet kurio laiku. Apskaičiavimai nemokamai.
KINOS IR NUTEKAMIEJ VAMZDŽIAI
Ekspertiskai uždedam naujus ir taisome senus. Pinali apsidraude. Darbas garantuotas.
A. ABALL ROOFING CO.
LA 1-6047 arba RO 2-8778

FRANK'S T.V. & RADIO, Inc.
3240 SO. HALSTED STREET
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJŲ, RADIO STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS. ORO VESITUVAI, SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI.
3240 SO. HALSTED STREET
Tel. - CA 5-7252

4 1/2% 5%
Current dividend on investment bonus
4 1/2% DIVIDENDŲ MOKAMA PAGAL VISAS TAUPYMO SĄSKAITAS. Už 1 metų investavimo bonus mokama 4 1/2% dividendų kas pusmetį ir dar išmokama po 1/2% už kiekvienus metus, 4 metams praėjus.
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 Archer Avenue, Chicago, Illinois 60632
Valandos: Pirmad., Antrad., Penkd., ir Šeštad., 9 v. r. iki 4:30 v. p. p. Trečiad., uždaryta; Ketvirtad., 9 v. r. iki 8 v. v.

MOVING
Apdrausta perkraustymas Įvairių atstumų
A. VILIMAS
3415 So. LITUANICA Avenue
Tel. FRontier 6-1882

SKIP'S Self Service LIQUOR STORE
5515 SO. DAMEN AVE. ALL PHONES WA 5-8202
NOVEMBER - LAPKRIČIO 3, 4 ir 5 D. D.

SEMPE 10 Year Old V.S.O.P. IMPORTED ARMAGNAC BRANDY Fifth \$4.98
CHAPOLIE 160 MONTH OLD IMPORTED BRANDY Fifth \$3.98
STOCK 10 YEARS OLD IMPORTED BRANDY Fifth \$3.98
GRAIN ALCOHOL 190 Proof U.S.P. Fifth \$4.09
CINZANO VERMOUTH Imported Dry or Sweet 33 oz. Bottle \$1.89
CHOICE OF 1963 VINTAGE GERMAN Liebfraumilch, Schwartz Katz, Bern - Castler Fifth \$1.29
MERCIER IMPORTED EXTRA DRY Pink, or Demi Sec Champagne Fifth \$3.98
FLORENTINO LIQUEUR Fifth \$4.98
POPULAR BRAND OF 86 Proof, 6 year old CANADIAN WHISKY Fifth \$4.29
LOWENBRAU or WURZBURGER IMPORTED GERMAN BEER Case of 24-12 oz. Bottles Case \$7.95

"Kalnų gotika", "Uoste", "Pavasarinės gamos".

Tematikos įvairumas, apjungtas daugiau ar mažiau vientisa technika bei kompozicija, ir skoningas paveikslų išstatymas neabejotai suteikė visai parodai patrauklų ir atbaigtą vaizdą.

J. Dėdinas

SOPHIE BARGUS RADIO ŠEIMOS PROGRAMOS

Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 10 iki 11 val. ryto. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8.30 iki 9.30 val. ryto. Vakarašis pirmadienis 7 val. vak.
VISOS PROGRAMOS IS WOPA
1490 kil. AM ir 1027 mg. FM
Telef. HEMlock 4-2413
7159 South Maplewood Avenue Chicago, Illinois 60629

MOVING
J. NAUJOKAITIS
Ilgų metų patyrimas. Apdraustas perkraustymas
WA 5-9209 Chicago, Illinois

10% 20% 30% pigiau mokėsite už apdraudą nuo avarijų ir automobilio pas
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street Chicago, Illinois 60642
Tel. GA 4-8654 ir GR 6-4339

J & S CONSTRUCTION CO.
100 Boylston St., Boston, Mass. Atliekame įvairius namų darbus iš vidaus ir iš lauko. Mūsų kainos be konkurencijos. Nemokamiems apskaičiavimams. Skambinkit.
3 3 8 - 7 7 0 0

TV - Radio - Stereo BANGA
Pardavimas ir taisymas
2649 W. 63rd Street
Tel. 434 - 0421
P. Rudėnas K. Simulius

GUZASKŲ BEVERLY HILLS GELINYGIA
Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų laidotuvių ir kitų papuošimų
2443 West 63rd STREET
Telef. PROspect 8-0833 PROspect 8-0834

MAZEIKA & EVANS
FUNERAL HOME
THREE AIR-CONDITIONED CHAPELS
Parking Facilities
6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8800

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO MR. NELSON SAVININKO
SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
3911 West 111th Street
Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas Visame Mieste
Telef. - CEDarcrest 3-6335
Vienas blokas nuo kapinių

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIRginia 7-6672
PETRAS BIELIONAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArd 7-8401
POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREIT Tel. YArd 7-1911
LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228
JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArd 7-1138 - 1139
VASAITIS - BUTKUS
1446 S. 50th AVE, CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

Pasinaudokite Draugo „Classified“ skyriumi.

DRAUGAS, šeštadienis, 1966 m. lapkričio mėn. 5 d. 7

ROMA'S BEAUTY SALON

10639 South Michigan Avenue

Ekspertiškas plaukų sušukavimas ir dažymas.

Atdara nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.

SEKMADIENIAIS SUSITARUS

TEL. - 928-0480

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYB MODERNIOS KOPLYCIOS
2533 West 71st Street Tel. GR 6-2345 - 6
1410 So. 50th Ave., Cicero Tel. TO 3-2108-09
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

EUDEIKIS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

TRYB MODERNIOS KOPLYCIOS
4605-07 South Hermitage Avenue Tel. YArd 7-1741-2
4330-34 South California Avenue Tel. LA 3-0440 ir LA 3-9852

Spygliai ir Dygliai

Redaguoja dr. S. ALIŪNAS

KOVA SU PRIEŠU

Visi supranta, kad reikia kovoti su priešais. Tai jau daug kartų aiškino, bet sunkiausia sugalvoti, kas tavo priešas, lygiai kaip žmogus negali sužinoti, kas tavo artimas. Visą laiką spygliu galvojo, kad priešas yra bolševikas, o tavo artimas tai nebūtinai jau tavo kaimynas, bet jau vis tiek koks lietuvis, kuris vis dar pro savo hauzo kampą Vilniaus link pasižiūri ir kartais net ir "Lietuviais esame gimę" užtraukia. Bet, va, taip sakant, kai kas pradėjo abejoti, ar priešas yra bolševikas, gal jis greičiau tavo artimas. Kas tas bolševikas? Nusispaud, nei tu jo matai, nei jis tavęs mato, kam ten ir kova su juo. Juokingas ir toks L. Valiukas, kuris kažkokiomis rezoliucijom rūpinasi. Ir kas tai matė, tiek spaudė, kad net Gromyko neatlaikė, ir pirmiau vienbalsiai kongresas ir paskui senatoriai nubalsavo. Ne taip sau paplepėjo, kad, va, reikia su bolševikais kovoti, bet konkrečiai ranką pakėlė, kad bolševikėlis nesidintų lauk iš Baltijos valstybių. Mūsų kvailom galvom, kai valdžios atstovai atlieka ne kokį rinkiminį pažadą, o pabalsuoja, yra didelis dalykas, bet pasirodo, kad klydom. Pasirodo, kad priešas ne tas bolševikas, kurio mes nematom ir negirdim, bet L. Valiukas, kuris, praėjus pro saldinį miegančius veiksmus, priėjo prie senatorių, kad šie kumšteliu trinkelėtų bolševikui per nosį, paskelbė, kad Pabaltijūs nėra, taip sakant, kokios Katiušos nuosavybė.

Bet pasirodo, kad kai kas tuo Valiuko veiksmu ne visai buvo patenkintas. Kam čia senatas muša ruskį, dar pradės tas nenaudėlis rekti ir, ko gero, pridubės mūsų stipriai ir garbingai ant laurų miegančius. Taigi, tą nenaudėlį Valiuką ir imta prausti. Jis nors ir tolokai, Los Angeles, gyvena, betgi vis arčiau, negu koks ten bolševikas. Žinoma, kad Valiukas niekus dirba, jau žinojom anksčiau. Štai, dar 1962 m. sausio 8 d. "Naujienos" užrėžė, kad kreipimasis į kongresą "veda prie Pabaltijų reikalų išsprendimo, o gaudyti kucheininkų fantazijos nėra jokios prasmės". Bet tas nenaudėlis kucheininkas Valiukas nepaklausė, nors "Dirva", ma-

Karšti pasikalbėjimai telefonu

Nepatenkinta rezoliucijomis buvo ir "Tiesa", kuri 1963 m. kovo 2 d. rašė:

"Misteris Kitingas — dešimties metų prezidento sparno atstovas senate — neseniai nulejo krikščioninę asarą dėl Lietuvos laisvės."

Misteri Kitingai, jūs siūlote senatui rezoliuciją, kaip importuoti į Lietuvą "tikrąją amerikoniškąją laisvę".

Lietuvos buržuaziniai nacionalistai jums ploja ir komplimentus sako. Dešimtims. Gal šimtais. Lietuvių liaudis iš jų su juokiasi ir kvailiu laiko. Tūkstančiais ir šimtais tūkstančiais.

Bet "Tiesa" jau 1961 m. spalio 30 d. pritarė "Naujienos", rašydamos "Vienpusišką ir viena arda sumanymą", o 1961 m. lapkričio 10 "Naujienos" išmintingai ir pranašiskai užpylė: "Kuchel - L'impcomb sumanymas tuščia fantazija". Gi tą sumanymą galutinai patvirtino "Naujienos" 1961 m. lapkričio 11 d. numeryje vėl išmintingai paskelbdamos: "Rezoliuciją įteikė tik vienos partijos atstovai, ir dargi mažumos, negavę paramos nei daugumos partijoje, nei administracijoje. Vien šis faktas užkerta kelią ne tik šio praeitimi, bet net ir svastybui." Ir sakyk dabar, kad gerbiamas daktaras Grigaitis neparodė pranašiškos nuojautos ir politinio patyrimo, kas mums malonu priminti, šventiant penkerių metų sukaktį,

Praėjusiose Spygliuose aprašijome, kaip amerikiečių spauda vaizduoja savo prezidentus. Papildymui primename, kad taip smailiai atrodė prez. Coolidge 1923-29 m.

Nenarsūs kareiviai

Cicero D. rugsėjo 22 d. "Naujienose" apie Cicero Lietuvos Kareivių draugystę ir tų narsių kareivių subuvimą rašo: "Sveitainę taipgi turėjome keisti, nes įvyko kai kurių suvaržymų, o kareiviai suvaržymų nemėgsta". "Menki kareiviai, kurie nemėgsta suvaržymų ir drausmės", — pasakytų Count Helmut von Moltke, Prūsų feldmaršalas.

LIUDNAS RYTAS

"Va, regis, lauki sekmadienio ryto, kada lietuviškas per radiją žodis užsigirs trobelėje ir, rodos, girdi: "Gediminas Rūdiminas sumainė aukso žiedelius su panele Sara Barakovič ir amžinam išvyko pas uošvius į Kentramik miestą".

DIRVA, V. Tamošiūnas

Florida ir kailiniai

"Kai rengiatės vykti Floridą, Jums reikalingi geri kailiniai".

Valdas Adamkavičius, "Margutis", spalio 11 d.

Jeigu lietuviai būtų ginkluoti kaip ir seniau kuokomis, ne tik Marquette Parkas, bet ir kitos kolonijos prieš visas demonstracijas atsilaukų.

nuo tų išmintingų pareiškimų. Bet jei senatas tos išminties nepaklausė, tai vargšas Grigaitis negi kaltas.

Priešas toli, kaip jį ten pamušė, o artimas čia pat. Ir to artimo pinigų rinkimas yra tiesiog nusikaltimas. "Vilnis" visą laiką rėžė, kad tai nusikaltimas, o Bimba tarė "tai raketizmas", Jonikas — tai "kvailių išnaudojimas", Jokubka, kad "tai durnių darbas, nes Lietuva seniai laisva". Sovietų Gromyko ir "Tiesa" sakė, kad tai nacionalistų begėdiškas darbas, gi Algimantas Pautienis, Clevelando Alto pirmininkas, š. m. "Naujienų" spalio 25 d. iškilmingai tarė:

"Amerikos lietuvių visuomenė būtu daug geriau uždaryti jo kromelį, vadinamą Rezoliucijoms Remti Komitetą. Šių metų įvykiai rodo, kad jis yra nereikalingas".

Na, ir sakyk, kad tas lietuvis nesame vieningi. Kai net ir Bimbos ir Pautienio sakiniai sutampa.

Žodžiu, nenaudėlis Valiukas privertė senatą trenkti bolševikui į nosį, šis pradėjo rekti ir pabudę veiksmiai pradėjo bartis, kam ruskis rečia ir neleidžia jiems ramiai miegoti.

Tai gi, kova su priešais bolševiku nereikalinga. Nei tu jo matai, nei tu jo girdi. Traukime kirvius ir patys savo lietuviškąs galvas kapokime, ypač kirkime per galvą tam artimui, kuris bolševiką erzina. O tas bolševikas, kas jis mums, vis tiek tu turtu nebeatgausi, bet tavo artimas čia gali tau garbę sumažinti.

Jonas Sudėtinis

Dr. S. Aliūnas

Ko veidrodis nerodo

Gyventi mokam, už tiesas kovojam, Visom kanopom ir visom nagom, Jei dar ką mažesnis, kandžiai lojam, Jei ką didesnis — vizinam uodegom.

Kalbam dažnai, kad reikia vertinti žmogų. Ne pagal sąskaitas, bet iš darbų taurių, Paskui lenkiesi, sakai juk nepatogu, Reikia gerbt padėti, nenoriu būt kriu-kriu.

Kartais spaudoj aš artimui kietai uždrožiu, O šiaip sutikęs nusisypsau saldžiai: Ir mekenu saldžiu balsu semelės ožio, Giedu gražiai, lyg kad lietuviški be akcento gaidžiai.

Užu teisybę galvą ant pagalvio paguldęs, Sapnuoju didvyrius tėvynės mūsų senos, Kol liks iš mano išdūmo kaip kalakuto šūdu buldu, Kas lieka už dviejų dienų po Padėkos dienos.

JULIAUS ŠMULKŠČIO MITAS?

J. Šmulkštys (žr. "Metmenys", nr. 11) lietuvių visuomenėje randa eilę "negatyvių mitų", kuriuos jis pataria naikinti.

Pirmas mitas: "Mumyse jei jau žydas, tai ir bent prokomunistas".

Antras mitas: "įsitikinimas, jog Lietuvos interesams respublikonai palankesni už demokratų".

Trečias mitas: "manymas, jog tik karinė, bėkompromisinė politika gali išvaduoti pavergtąsias Rytų Europos tautas".

Ketvirtasis mitas: manymas, kad "liberalai sąmoningai ruošia komunistams palankią dirvą".

Kaip jis tuos mitus surado? Pirmųjų trijų mitų suradimo paslapties Julius neišduoda, tik tiek tepasakodamas, kad "dauguma mūsų mitų yra įsitikinimai", tais negatyviais mitais.

Ketvirtą mitą surasti jam padėjo šie asmenys:

"Vienas išsėgandęs tautietis", kuris "įspėja tėvus ir motinas neleisti savo vaikų į liberalų nuodijamus Amerikos universitetus".

"Kitas nemažiau į paniką krintantis durnis".

Žmogus turi visokių idėjų kitą pamokyti, tik neturi jokių idėjų kaip pamokyti save.

Vizgirdos sodietės aukštyn kojom

"Pergalės" žurnalas, einas Vilniuje, įsidėjo pirmame puslapyje viso puslapio dydžio kolonizuotoj Lietuvoj viešėjusio dail. V. Vizgirdos paveikslą "Trys sodietės" aukštyn kojom.

Reikia manyti, kad tai prasminga, nes Vizgirda Lietuvoje rado viską aukštyn kojom, ūkis su visom ūkininkėm aukštyn kojom, o jei dailininkas viešėdamas mano, kad ne viskas aukštyn kojom, tai jis pats aukštyn kojom verčiamas. Kas dangi taryb niai darbuotojus užklaido už grotelių talpina, o seniau ir prie sienelės statė, reikiat tikėtis, kad ši klaida turi kokią nors reikšmę, kurią galės koks dr. Ant. Bimba, kaip istorijos mokslų daktaras, išaiškinti.

Jonas Sudėtinis

Saugesnių žmonių reikalas

Angeliuko sparnais skrenda į dangų herojus, bandęs automašina nugaltėti traukinį.

Jau Uknolis rašė Spygliuose apie saugesnius automobilius. Matydamos tokį vyriausybę, o taip pat ir pačių automobilių gamintojų firmų rūpestį, torontiešis laikraštiniškas Gary Lautens "Daily Star" skiltyse pasiūlė naują idėją.

Jis, esą, girdėjęs iš Detroito, kad 1967 metai bus skirti ir gal pavadinti "saugių automobilių metais".

Jis rašo, jog General Motors, Ford ar Chrysler uždirbtų milijonus, jei jie pajęgtų įtaisyti mašinos anti - coffee įrengimus.

Esą, kada tik jis išvažiuojas su šeima pasivažinėti, šeimos nariai prašo užsukti į "drive-in" restoraną ir vienas iš jo berniukų, beįsdykauodamas, visumet išpils kavą ant jo gerojo kostiumo atlapo. Jis tikis, kad galvų sužalojimai katastrofose yra didelis dalykas, bet kaip su jo kostiumo atlapais?

Be to, Lautens galvoja, jog moterų trumpi sijonai taip pat esąs katastrofiškas reikalas saugiam automobilių vairavimui. Jis todėl ir klausia, ką gi

"Laisvoji Lietuva" spalio 20 d. paskelbė, kad Prancūzijos min. pirm. Daladier sušaudytas. Mūsų žiniomis sušaudytas tik Lavalis. Bet reikia manyti, kad svarbiau veidai negu vardai, nes anais metais ta pati "L. Lietuva" suplakė Girnių su Griniumi.

Premijos ir spauda

Kai kas skelbia, kad šiame krašte spauda esanti žydų rankose. Šį teigimą patvirtino "Naujienos", spalio 21 d. paskelbdamos per visas septynias skiltes, kad dviem žydams rašytojams paskirtos premijos. Kai lietuviams paskiriamos premijos, dažnai "Naujienos" nę žodžio.

LINKSMYBĖ LIUDNUMUI

"Suvalkiečiai dr. K. Griniaus paminklo statymui paremti suruoš pramogą Hollywoodo salėje".

Korespondencija iš Chicagos

"Kultūringam žmogui nekenkia nei lietuvių kalba ir dainos". V. Tamošiūnas

Filosofuojantis arbūzas

"Nors mano laisvė lygė varžą — pamastė jis rudens metu — vistiek geriau volioti daržą, negu patekti tarp dantų..." V. Strazdelis

Kvapus princas

Dr. Adamavičius, atsakydamas į paklausimą česnaką mylinčio vyro žmonai, ištari: "Česnaką valgyti nėra ne tik jokio pavojaus, bet priešingai apturiama didelė nauda: skonis, vitaminai ir maistas".

Nors tai yra mediciniška tiesa, bet nevisai išbaigta. Kažkodėl daktaras nutylėjo ketvirtą česnako ypatybę, kad tas daržovės "princas" (taip vadina daktaras) turi stipriai nosį rečiantį kvapą.

Tačiau ir ši princas ypatybė duoda nemažą naudą. Jei kartais perpildytame autobuse ar susirinkime pasijustum per daug minios spaudžiamas, užtenka tik giliai dūsauti ir visi pasitrauks.

Buvo parašyta, kad česnaką mylinčio vyro žmonai visai nesunku gauti "divorsą", jeigu jos vyras nesutinka "divorsuotis" su "dvokiančiu princu". V. B.

Fordas galvojas apie naujus (ir labai trumpus) moterų sijonus? Kodėl, girdi, neišgalvoti automobiliuose tokio stiklo, kuris vaizdą ilgintų, ypač žemyn.

Siaipgi, esą, dailes moters keliai yra pavojingesni automobilių vairuotojams, negu sugedę stambdžiai. Pagal jo tyrinėjimus, girdi, kurią nors vėjuotą dieną Torontas galis būti pavestas į vieną gigantišką automobilių užpakalinių bumperių koliziją, jeigu moterų sijonai dar pasikels kiek aukščiau.

Baigdamas šiuos savo patarimus ir pavojų nurodymus, vis dėlto šis autorius pripažįsta, jog saugesnių automobilių reikalas drastiškas, tačiau galvojas, jog, vietoj saugesnių automobilių ar nereikėtų pasistengti išrasti saugesnius žmones?

Par. P. Alš.

Naują pianiną Jaunimo centre vėl jau reikia pradėti stumdyti, nes prasidėjo sezonas skelbių: Programą atliks solistai...

SPETAKLIO TRUMPINIMAS

"Gražus buvo paskutinis veiks mas, bet ar negeriau būtų užbaigti "Gulbės giesmę" su Barboros mirtimi, tuo sutrumpinant per ilgą spektaklį".

Korespondencija iš Rochesterio

TARYBINĖ PAŽANGA

Stalino laikais vilniškis spaudos kalbų veislinės kiaušės buvo vadinamos "motininėmis", Chruščiovo laikais — "paršavedėmis", dabar jau vėl pradeda išdrįsti veislinę kiaušę vadinti kiauše. (E.)

NEPILNAS SKELBIMAS

Spalio 28 d. "Dirva" paskelbė, kad dr. V. Kavolis skaitys Jaunimo centre paskaitą rugsėjo 29 d. Kaip į paskaitą patekti, kai jau seniai rugsėjis baigėsi, "Dirva" nepaaiškino.

KOMPLIMENTAS

— Tėveli, mane mokytojas šiandien pagyrė daugiau už visą klasę, — džiaugiasi iš mokyklos grįžęs sūnus.

— Malonu girdėti, — patenkintai susidomėjo tėvas. — O ką jis pasakė?

— Jis pasakė, kad visa klasė esą dideli asilai, bet aš iš visų didžiausias.

RETAS ŽMOGUS

A. Nakas "Naujienose" skundžiasi: "Jie (veikėjai) tiesiog liguistai nori matyti savo pavardes spaudoje kiekvieną savaitę, vis pagyromis apkaist. Galia, vien giarti aš negaliu". Keista, nes šie jau veikėjus visi bijo pekti.

TAUTOS REPREZENTANTAS

Praėjusio karo metu lenkų bėgliams Anglijoje išskėrus daug kiaušelių, kartą pradžios mokyklos mokytojai apklausinėję vaikus, kokios jie tautybės, vienas pasisakė esąs lenkas. Mokytoja, grieždamosi už galvos, dejuojančiai išsitarė: — Viešpatie, toks mažas ir jau lenkas!

POKALBIS

Vyras įeina į alinę su žašimi rankose. Pardavėjas sušuko:

— Ei, kur gavai tą kiaušę? — Čia ne kiaušė, čia žašis, — atsakė vyras.

— O aš ne su tavimi kalbu, o su žašimi, — atsakė aludininkas.

ISTORIJA KARTOJASI KAS 500 METU.

X-TAME ŠIMTMETIJE LEIF • XV-TAME ŠIMTMETIJE KO • XX-TAME ŠIMTMETIJE LIETU-
LININKAS AIRANDA AMERIKA. LINDAS AIRANDA AMERIKA. VIS DY. JKAS AIRANDA AMERIKA.